

Günün içinden

BİR KADEH ŞARAP

BİLMEK on bir, on iki yaşlarında var mıydılar? Öyle yazılı, öyle gelişmiş görünüyorlardı ki bir türlü daha yaşlı olduklarına inanmıyordum.

Birisi, bir sokak çocuğuydu, karmakarışık saçları, yağlı bir zift tabakası süslümsü gibi birbirine yapışmış, burun delikleri, yıllarca süpürge yüzü görmemiş kurumuş bir bacası halinde, fırçasının ne olduğunu tanımayan dişleri simsiyah bir düzgünlükle örtülü... Üzerindeki gömlek bir kafes halinde, kurumuş göğsünün kaburgaları kemikleri görünüyordu, ayaklarında iskaripinlerin yalnız üstü kalıyordu.

Öteki, tertemiz bir aile yavrusu, yüzünde henüz utanmanın asil kırınımlığı parlıyor, üzerinde ortahallî bir allenin bütün alametleri mevcut.

Bu iki ayrı muhitin çocuğu kadehlerle şarap satan bir tüccar dükkânının önünde yerleştiler. Ceplerinden beser kurusu çıktı, iki bardak şarapla doldu ve henüz on iki yaşını doldurmadıkları muhakkak olan bu iki yavrunun midesine akmağa başladı. Birisi böyle içkilere kanaksanmış bir insan piskinliği ile içiyor, diğeri alışmadığı bir şey için insanların tereddütü, fena bir iş yaptığını kani gühahşır hicabı ile istemiyeli istemiyeli fakat büyük adamlara yakışan bir hovardalık yaptığını kani olanların düştüğü bir ruh dalâleti ile yapıyor bu işi...

Şarap, alkolü içkilerin en hafiflisi, şarabı mukavvî bir ilaç olarak kabul mümkünmüş, şarap ayyaşı

meyhaneden kurtaracak, ve tezgâh başında iki kadeh attıktan sonra evine yollicak vasıta imiş... Ve işte bütün bu sebepler yüzünden kadehle tüccar ve suçu dükkânlarında satılmasına mânaşede ediliyormuş.

Bütün bunlar, doğru, haklı, yerinde sebepler olabilir. Fakat bütün bu sebeplerin hiçbirisi akşam aile yuvasının temiz havası içerisinde girecek on iki yaşında yavrunun ağzına alkol kokusu sindirmek için vesile olamaz.

Çocuğu alkolden uzaklaştıracak, ilk kadehleri başlıyacak itiyadı kuraçak tedbirler aramak en başlıca vazifelerimizden birisi olmak icap ederken, alkolü yarınki neslin gözü önünde apaçık sattırarak, kapalı ve gölek çocuğun gıremediği meyhaneyi tüccar, suçu dükkânlarına kadar genişletmek, taklide meylî çok fazla olan büfûğ devresi gençliğini yarın ayyaş olarak cemiyetin içerisinde karıştırmak olur...

Memlekette ispirtolu içkilerle mücadele eden bir Yeşilay var, çocukların maddî varlığını korumak kadar manevî sefaletini önlemeye uğraşan bir çocuk esirgeme kurumu var... Onlar gördüğüm bu manzarayı görmediler mi?

Bellî de aylardanberi yüzlerce örneği görünen bu feci manzaraya karşı ilk isyan haykırışı niçin şimdiye kadar başka bir kalemden de çıkmadı?

Ne kadar yazık!

Muzaffer Esen

92 Yazan: Kadıccan Kaffi

— Prens Voronof ailemi ve çocuklarını kurtarmak için elinden geleni yapar mı? Sen nasıl düşünüyorsun?

— Yapar... Çünkü bu şekil onun da işine elverişli!

— Ne gibi?

— Meselâ sizin tekrar Şamîl tarafa kaçmaktan şüphe ediyorsa allenizi ve çocuklarınızı rehlin olarak elde bulundurmak faydalıdır; böyle bir ihanet sizden beklenmez ama belki prens Voronofun aklına gelebilir. Bunun için sizin istediğiniz şeyi o da ister!

Hacı Muradın kışları yeniden çatıldı; gözleri büyüdü ve birkaç defa açılıp kapandı; sonra karşısındaki gözlerine sapladı; başını sağa sola sallıyarak:

— Bunu hiç düşünmemiştim! Dedi.

Ona göre zaten bir kör düğüm olan bu maceranın bir defa daha düğümlendiğini görüyordu. Kendi kendine soruyordu:

— Ben Zerik kırılma, oradaki halkı görünüşte İmam Şamile, hakikatte Ruslara karşı silâhlı, dırırken prens Voronof ailemi Tifliste alıyorsa ne yaparım?... Odanın boyunca bir aşağı bir yukarı gezindi; pencereden dışarıya, kayalık ve derin yatağında köpüklenerek akan kor nehrine baktı. Bu nehir denize doğru gidiyordu. Tersine akabilir miydi? akmak istese becerir miydi?

Milikof onu merakla seydiyordu.

Hacı Murat bunun farkına vardı; düşünüp durmaktan bir netice çıkmıyacağına, zamanla her şeyin çaresi bulunacağına hükmetti. Mümkün olduğu kadar şen davrandı.

— Namazdan sonra gel de gidelim!

Dedi.

— 36 —

BALODA...

Artık koca Tifliste, çarlık Kafkasyasının kalbinde en hareketli konuşmalar yalnız bir adam hakkında yapılmıyordu: Hacı Murat...

Dünâsını gene uzatıyordu ve bir nokta üzerinde çok duruyordu:

— Ey büyük Allahım, ben bu gâvür ülkesinde cehennem hayatı

yaşıyorum; beni buradan kurtar, benim uğrumda kanımı döken anama, bana en vefatî bir eş olan karmama, canım canları olan çocuklarıma çabuk kavuşturun!..

Diz çökerek, ellerini dizlerine koyarak, kapalı göz kapaklarının ardında bir başka âleme bakarak sessiz durdu; soluk dudaklarının arasından rüyada söylenenlerin en manalı mırıltıları sızıyordu.

Yüzbaşı Milikof bile onu bu halde gördüğü zaman en küçük bir gürlüğü yapmaktan çekinmiş! Uzun zaman bakıp kalmıştı. Yıllarca, korkunç ve yırtıcı bir kaplan diye anlatılan bu dağıt kâhraman o sırada en uysal bir kuzudan, bir mütevekkilî dedeven farkıydı.

İnsan denilen mahlûk gerçek ten meçhul bir âlemde.

Hacı Muradın karakterini ancak şöyle anlatmak mümkündür: Bir deniz ki bugün dağ gibi dalgaların yalçın kayalıklarına çarparak onu oyar ve yıkar; fakat yarı yu. muşak kumların dibinde gergin bir atlas yumuşaklığı ile rüyaya dalar.

Kafkas atmacası bu gece konakladığı yerden çıkmak istemiyordu; hasret, gurbet ve hulyalarla başbaşa kalmak istiyordu; on da yavrularından ayrılarak demir kafese düğmüştü bir kaplan oluyordu. Bir kaplan ki domuz sürüsü'nün orta yerinde, lâkin onların hiçbirinde ne peçelerini, ne de dişlerini denemeksizin yaşamaları lâmmıgeliyordu.

Bir aralık o kadar daldı, kalbindeki sessiz ve hareketsiz fırtınaya kendisini o kadar kapırdı ki başı göğsüne düştü.

Ve silkinerek başını kaldırdı; karşısındaki Milikofun boynunu bükmüş olarak hayran havran bakan aksini gördü; doğruldu ve ona dönerek sordu:

— Vakit geldi mi?

— Evet...

— O halde gidelim!

— Gidelim...

—

—

Birkaç saate beklettiler; ilâletin de göğüslerinde birbirini anımsıyan kalpler çarpıyordu; aynı hasret gurbet ve maceraya sürüklenmiş olan esir kalpler...

(Devamı var)

Haber Şehirlerden ve Memleketlerden

Sivas
Erzurum
istikraziYedinci tertip tahvilin
kayıt muamelesi
başladı

Ankara, 19 (A.A.) — Haber aldığımız göre 28/5 ve 15-12-940 tarih ve 2463-2414 numaralı kanunlar mucibince ihracına salâhiyet verilen ve geliri tamamen Sivas - Erzurum demiryolunun inşasına tahsis olunan yüz de 7 gelirli Sivas - Erzurum istikrazının 20 senede ifası meşrut 5,5 milyon liralık yedinci tertibinin kayıt muamelesi 5-12-940 akşamı nihayet bulmak üzere 20-11-940 sabahından itibaren başlayacaktır.

Tahviller hamiline muharrer olup beheri 20 ve 500 lira itibari kıymette birlik ve 25 lik olarak iki kupüre ayrılmıştır.

Bu tahviller umumi ve mülhak bütçelerle idare olunan daire ve müesseselerce, vilâyet hususî idareleri ve belediyelerce yapılacak müzayede ve münakasa ve mukavelelerde teminat olarak ve hazinece satılmış ve satılacak olan milli emlak bedellerinin tediyesinde başabaş kabul olunacakları gibi gerek tahvil ve gerek kupon bedelleri de tahvillerin tamamen ifasına kadar her türlü vergi ve resimden muaf bulunacaklardır.

Tahvillerin ihraç fiyatı yüzde 95 olarak tesbit edilmiştir, yani 20 liralık birlik tahvil bedeli 19 ve 500 liralık tahvil bedeli de 475 liradır.

Kayıt muamelesi Türkiye cumhuriyet merkez, Türkiye cumhuriyet ziraat, Türkiye İş, Emlak ve Eytam, Halk, Türk ticaret, Belediyeler bankaları ile Sümer, Etil banklar tarafından icra edilmektedir. Diğer bankalar vasıtasıyla da tahvil alımı temin olunabilir.

Sermaye ve tasarruflarını en emin ve en çok gelir getiren sahalarda işletmek istiyenlerin bu on beş günlük auskripsiyon müddeti zarfında bankalara müracaatla bu hisse senetlerine kaydolunmaları menfaatleri iktizasındandır.

İstanbul İş Bankası
müdürlüğü

İş Bankası İstanbul gubesi müdürü Nejat Kent'in istifası kabul ve yerine umum müdür muavimlerinden Mecit Duruz tayin edilmiştir.

İngiltereden büyük bir
parti mal daha
geliyor

İngiltereden bugünlerde büyük bir parti ithalatı esyası geleceği haber alınmıştır. Gelecek mallar arasında nışadır, mensucat sanayinde kullanılan yağlar, toprak ve madenî boyalar, lastik, tenek, boya, kireç kaymağı, karbonat dö sut ve kimyevi ecza vardır.

POLİSTE:

İki yaralanma

Mecidiyeköyünde oturan 50 yaşlarında Zehra, dün Kerestecilerden geçen Sadık oğlu Arifin idaresindeki 4136 numaralı arabasının altında kalmış, sol kolundan yaralanmıştır.

Bundan başka 2010 numaralı taksit, altınca daire önünden geçen, Hasköyde oturan Yasef adında birisine çarpmış, başından yaralanmıştır.

MERDİVENDEN DÜŞTÜ

Cibalde, bostan sokagında 42 numarada oturan Saip oğlu 8 yaşında Bayram Fener caddesindeki inhisarlar binasının merdivenlerinden düşmüş, başından ve sağ kulağından ağır surette yaralanarak Etil hastanesine kaldırılmıştır.

KÖMÜRLE BAŞINI YARDI

Kuruçeşme, Etibank kömür deposunda gece bekçisi Rasim ile aynı depoda ameliyat yapan İhsan dün kavgaya etmiş ve İhsan eline geçirdiği iri bir taş kömürü parçasıyla Rasimin başına hızla vurmuş, yaralamıştır. Rasim tedavi altına alınmış, İhsan yakalanmıştır.

DÜN CEZALANDIRILANLAR

Emniyet altıncı şube memurları dün de Taksim, Eminönü ve Üsküdar semtlerindeki dükkânları kontrol etmiş, birçok esnafı belediye cezalarına çarptırmıştır.

Bundan başka 14 şoför, üç arabacı ve 2 otobüs biletçisi de cezalandırılmıştır.

Doğru
Değil mi?İstanbulda "Bulgar-
ya,,dan başka manga
kömürü yok mu?

Fiat murakabe komisyonu mangal kömürüne, cinslerine göre, âdemi fiat koydu. Buna göre Bulgarıya kömürünün perakende azami satış fiyatı 6 buçuk, trenle getirilen diğer cins yerli kömürleriye beş ve beş buçuk kuruştur. Fakat bugün hangi kömür, ölüye gitseniz, fiat mutlaka 6 buçuk kuruştur. Kömürün cinsini soracak olursanız derhal: "Bulgarya kömürü!,, cevabını alırsınız.

Bulgarya kömürü memlekete her sene mahdud miktarda girer, daha fazla memleket dahilinde istihsal edilen kömür boldur. Kömürçülerin bugünkü fiat birliği manzarasına bakarak hüküm vermek lâzımgelirse bütün İstanbul, da mevcut kömürün Bulgarya cinsi olduğuna inanmak zarureti başgösterir. Halbuki, bittabi mesele hiç de böyle değildir. Kömürçüler, ellerindeki kömür ne, rede istihsal edilmiş olursa olsun, perakende satış fiyatı en yüksek olan Bulgarya değerine satmaktadır.

Yalnız bu kadar mı? Ne gzeri! En yüksek fiatla satıldıkları bu üçüncü, dördüncü nevi kömürlere, geçen seneye nazaran, birkaç misli daha fazla toprak, çakıl karıştırmakta ve yine eskil ye nazaran kömür yüküne her akşam birkaç tonneke fazla su dökmektedirler. Böylece kömürü 7, 8, 10 kuruş gibi istedikleri kadar yükseltmemenin acı, sını kat kat çıkarıyorlar. Herhangi bir kömürçiden, bilhassa mahalle aralarında bulunanlar, dan alınacak bir miktar kömürü yakmakla teşebbüs etmek bu in-safsızlığın ne kadar hudutsuz dereceye vardığını göstermeyeceği kâfidir. Çünkü bu kömürü yakmak için saatlerce uğraşacak, ancak bütün suyu buram buram buhar olup uçtuktan sonra yakabilecek-siniz.

Fiat koymak, şüphe yok ki, çok yerinde olmuştur. Ancak bu nevi hilelerin de sıkı ve hiç de-gilse iki üç günde bir tekrerr eden belediye kontrollerine önüne geçmek fakir halkı büyük bir zarar ve ızdıraptan kurtaracaktır, diyoruz.

Doğru değil mi?

Başvekilimiz
Çemberlayın vefatı
dolayısıyla taziye
bulundu

Çemberlayın vefatı münasebetile Başvekilimiz doktor Refik Saydamla İngiltere Başvekilî Çörçil arasında taziye ve teşekkür telgrafları teati edilmiştir.

KÜÇÜK HABERLER

• Üniversitede dün yeni talebe kayıt ve kabulü bitmiştir. Bundan sonra evvelce müracaatla bulunup da vaziyeti lisesinden sorulan talebelerin kayıtlarına devam olunacaktır.

• Şehrimizdeki Yunan kolonisine mensup 60 kişilik ikinci bir kâfile daha, bu akşamki trenle Yunanistana gidecektir.

• Son günlerde Bulgaristana halk ihracatımız artmıştır. Bulgarların, satın aldıkları baklıları konserve yaptıkları anlaşılmaktadır.

• Dün Romanya, 1940 senesinin ilk mahsulü Dörtöl portakalları gönderilmiştir. Bu ilk partidir. Romanyaya portakal ihracatı devam edecektir.

• Dün piyasaya 4500 külçe kalya, 5800 sandık tenek, 2789 balıye ham kauçuk, 594 kasa çay, 300 adet otomobil lastiği çıkarılmıştır.

• Altın fiyatlarında dün 25 kuruş kadar yükselik olmuştur. Sirkede bazı sarafaların bir altını 24,40 liraya kadar satın aldıkları görülmüştür.

• İsmet adında 15 yaşında bir çocuk, dün, Taksimde bir evden muşamba çalarken yakalanmış, birinci sulh ceza mahkemesi tarafından tevkif edilmiştir. Aynı mahkemede, pazar günü Sirkede, köfteci cırağı Hüseyini birkaçı yaralayan Mehmet de tevkif edilmiştir.

Dış tababeti
mektebi
teşkilâtıProgram ve teşkilâtta
tadilat yapılacaktır

Maarif vekâleti, dış tababeti mektebi program ve teşkilâtında esaslı bazı tadilat yapmağı düşünmektedir. Vekâlet, bu düşüncesini İstanbul üniversitesine bildirmiştir. Tadilat ve teşkilât esaslarını hazırlamak üzere ordinaryüs profesörlerden doktor Neşet Ömer, Mustafa Hayrullah, Kemal Cenap, profesörlerden Nihat Reşat, Kâzım Esat ve Kantoroviçten mürekkep bir komisyon teşkil edilmiştir.

Ders saatinde
kahvehanede oturan
haylazlarDünkü kontrolde 27
talebe yakalandı

Ders saatlerinde kahvehane ve sair eğlence yerlerinde oturup vakit geçiren talebinin kontrolüne başlanmıştır. Her mektep, talebesini iyi taniyan bir muallim zabıta memurlarına terfî ederek kontrol faaliyetine esaslı bir şekil verilecektir. Dün ilk defa olarak bu şekilde yapılan bir kontrol neticesinde Eminönü ve Fatih kazaları dahilindeki kahvehanelerde 27 orta mektep talebesi bulunmuştur. Bu talebeler, mektep müzibat meclislerine verilmişlerdir.

Bir morfin fabrikası
Ve zehir kaçakçıları
yakalandı

Osman, Fethi ve Rıza adlarında üç kişi dün Vefada bir arsada morfin kullanırlarken suç üstünde yakalanmışlardır. Yapılan sorgu esnasında bu morfinleri Beşiktaş Salâhaddinle piyanist Jozeften temin ettiklerini söylemişlerdir. Verdikleri adres ile Beşiktaşta gidilmiş, Dikilitaşta 118 numaralı sabıkaldardan İbrahim'in evinde ani bir araştırma yapılmıştır. Arama neticesinde, küçük bir imalâthane haline getirilmiş bir evde 30 gram morfin, büyük bir kese kâğıdı içinde morfin eczaları, vesaire bulunmuştur.

Balatta sabıkalar eroin satıcılarından Fehmi ve Cemil de eroin satılarken suç üstünde yakalanmışlardır. Üzerlerinde 21 paket eroin bulunmuştur.

On bir bakkal ihtikâr
suçuyla yakalandı

Üsküdar ve Kadıköyde dün yapılan kontroller esnasında 11 bakkalın, fiyat murakabe komisyonunun tesbit ettiği fiyatlardan fazlaya mal satıldıkları görülmüştür. Haklarında, tahkikata başlanmıştır.

Haliç vapurlarının
vaziyeti

Haliç vapurları işletme vaziyeti etrafında bir komisyon tarafından hazırlanan rapor belediye reisliğine verilmiştir. Bu raporda, işletmenin ve bir vekâlete veyahut belediye'ye devri ileri sürülmektedir.

Yılbaşı piyangosu

Millî piyango idaresinin tertip ettiği çeşitli ve zengin ikramiyeli 1941 yılbaşı piyangosu bu sene şehrimizde Taksim belediye gazinosunda çekilecektir. Keşideye 23,30 da başlanacak, tam 24 te 100.000 liralık büyük ikramiye çekilerek piyangoya son verilecektir.

Yüksek mektep
talebesinin pasoları

Şirketihayriye idaresinin üniversite talebelerine verilecek yeni hilyet varakalı paso ismi kabul etmediği ve müracaatları dikkate almadığı yazılmıştır. Bu hususta âlâkadarlar tarafından Şirketihayriyeye tebligatta bulunulmuştur. Şirket, hilyet varakalarını paso olarak kabul edecektir.

Eyüp hattında
otobüsler çoğalacak

Otobüs komisyonu dün, belediye reis muavini Lâtfi Aksoy'un reisliğinde toplanarak Keresteciler - Eyüp hattındaki otobüslerin çoğaltılmasını kararlaştırmıştır. Komisyon, bazı otobüs sahipleri tarafından biletlere zam yapılması için vaki talebi reddetmiştir.

Rasgele

Evdeki Bulgurdan

İTALYANLARIN dost Yunanistana taarruzları, müverin İngiltereye karşı giriştiği mücadelede Yunan tayyarelerinden istifade etmek istemesi ve Yunanistanın bu isteği kabul etmemesinden doğmuştur.

Gelen haberlerden öğreniyoruz ki İtalyanlar, bu işleri elde edemedikten başka Arnavutlukta İtali modern tayyare üssünü terk etmek zoruretinde kalmışlar. Bu haberi okuduğum zaman dudaklarımdan elimde olmaksızın şu döküldü:

— Dimyaya pirince giderken evdeki bulgurdan olmak buna derler!

İskele, sancak, stop

İŞKİLERİ maskeleye günün mevzuudur. Burada ne bir denbire piyasada ortadan kalkan mavi kâğıtlardan, ne yeni kazanan yollarından bahsedeceğim. Vaziyet yarından itibaren karanlıkta kendilerini bekleyebilecek bir kâğıt kurtulabilecekleri için İtaliğin konuşmalarını nakletmek.

Biri diyor ki: — Ah... Sakla samanı, gelir zamanı derler, meğer ne doğruymuş. Vaktiyle kıymetini bilip saklamış olsaydım şimdi çok işine yarıyacaktı!..

— Neydi o?.. — Bilmem hatırlar mıyım. Ceketin yaka deliğine takılır çiçekler vardır, içinde de bir ampul. Ceketin düğmeye bastım mı yandı. Hem bir tane de değil, İtali tane vardı. Onları sağlı sollu taktım, iskele sancak yapardım...

Arka'daki cevap verdi: — Yine işine yaramazdı. Bir üçüncüsüne de ihtiyaç vardı. Stopu unutmama...

Türk Tarih
Kurumu

Kıymetli direktiflerinden dolayı Milli Şefe şükranlarımı bildirirdi

Ankara, 19 (A.A.) — Türk Tarih kurumu umumi heyeti 18 ve 19 ekimcitesirinde Ankara'da bir Maarif Vekili Hasan Ali Yücelin diğeri kurum başkanı Hasan Cemil Çambelin başkanlıkları altında iki toplantı yapmıştır.

Ruznameye geçilmenden evvel Maarif Vekili tarih kurumunu lâzıf yüksek himayelerine almış ofen yüksek İsmet İnönü'nün son hafta zarfında kurum merkezini gereflendirdikleri gün cemiyetin şimdiki kadar faaliyetle yakından alakadar olduklarını ve kıymetli direktifler vermek suretile kurum çalışmalarını teşvik buyurdıklarını ifade etmiştir. Bundan sonra kendisine söz verilen kurum genel sekreteri milli şefimizin kıymetli direktiflerini umumi hilyet üyelerine izah etmiş ve millî varlığını en mühim iki mesnedi olan milli tarih ve dil çalışmalarına bir kat daha hız verilerek müsbet neticelere varılması lüzumunu tebarüz ettirmiştir.

Umumi heyet kurum hakkında gösterdikleri yüksek âlâkadan dolayı Milli Şefimize sonsuz şükran ve saygılarının ibrâğını ittifaqla kabul etmiştir.

Bundan sonra ruznameye geçilmiş, 938 hesabı kat'isi kabul olunmuştur.

Ölüm, Doğum

MEMLEKETE on binden fazla talebe yetiştiren Kabataş lisesi muallimlerinden Nevşehirli M. Tevfik, dün gece vefat etmiştir.

ESKİŞEHİR geke fabrikası malik ne fen memuru Fuat Onöz Şişli Etil hastanesinde ölmüş, cenazesi bugün kaldırılarak Edirnekapt şehitliğine gömülmüştür.

DENİZYOLLARI başcaasız Mehmet Kemal Nasban vefat etmiştir. Cenazesi, bugün Samatya'daki evinden kaldırılmış, Yahyaefendi mezarlığına defnedilmiştir.

AÇIK KONUŞMA:

Bay Hayri Başkent'e bize tefrikatın doğru ismini ve eksik numaralarını ve adresinizi bildiriniz, kaç tane eksik o kadar da beser kuruluştur yollayınız. Gönderelim.

Haber
AKŞAM POSTASI
Şehit ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Üs
DİRE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Posta kutusu: İstanbul 214. Tel: 23872
Yaz işleri telefonu: 23872
İdare: 24370
İlan: 20335
ABONE ŞARTLARI
Gözetim 14.00 Kr. 27.00 Kr.
6 aylık 7.50 - 14.00
3 aylık 4.00 - 8.00
1 aylık 1.50 - 2.00
Basıldığı yer: Vakıf matbaası

TELEGRAF RADYO

Karadağ Yugoslavya aleyhine isyana teşvik ediliyor

Arnavutluk hududu
civarında bir şehir
beyannameler atıldı

Belgrad, 19 (A.A.) — Şimdi iyi bir membadan haber alındığına göre, hüviyeti tespit edilememiş bazı tayya reler Karadağ arazisi üzerinden uçarak bu memleketin en büyük şehri olan Podgoricaya beyannameler atılmışlardır. Bu beyannamelerde, Karadağ ahalisi "Sırp cellâtlarına, "rsı isyan etmeğe ve Karadağ tahtına İtalya himayesi altında olarak bu taht üzerinde hak iddia eden Mişeli çağırılmaya davet edilmektedir. Mişel Karadağ kraliçesinin uzak akrabasındanır. Ve İtalyanlar tarafından himaye edilmektedir.

Japonlar Saygonu işgal edecekler

Vişi, bu talebe henüz
cevap vermedi

Hongkong, 19 (A.A.) — İtımada değer Çin kaynaklarından Hongkong'a gelen haberlere göre, bir çok Japon harp gemileri ve nakliye vapurları Saygon nehri barajları önüne gelmiştir. Aynı malûmata göre Japonlar Hindicini umumi valisi amiral Decoux'dan bazı taleplerde bulunmuşlardır. Bu talepler arasında Saygon'a kuvvet ihracı da vardır. Japonlar talepleri Vişiye bildirmiştir. Vişiden henüz cevap gelmediğinden Japonlar cabırsızlanmaktadır.

SIYAMLA HUDUT HÂDİSELERİ

Tokyo, 19 (A.A.) — Hanoi'den Dömei ajansına gelen bir habere göre, Hindicini müfrezeleriyle Siyam müfrezeleri arasında hudut üzerinde bir çarpışma vuku bulmuştur.

Aynı habere göre, Siyam tayyareleri Hindicini üzerinde uçmaktadır. Vientianne ve Savannet civarında da çarpışmalar vuku bulmaktadır.

Bir İngiliz denizaltı gemisi battı

Londra, 20 (A.A.) — Amiral, lık dairesi tebliği:
Üssüne dönmekte gecikmiş olan Rainbow denizaltı gemisinin kaybolmuş telâkî edildisi lâzımgelmektedir. Bu gemi mürettebatının yakın akrabası, vaziyetten haberdar edilmiştir.

Moskovada İngiliz elçisi

Sovyet hariciye komiser
muavinile görüştü

Moskova, 19 (A.A.) — Röyter:
İngilterenin Moskova büyük elçisi Stafford Cripps bugün öğleden sonra hariciye halk komiser muavinini Vişki ile bir görüşmede bulunmuştur.

İngiltereye hava hücumu dün pek hafif geçti

Londra, 19 (A.A.) — Hava ve dahili emniyet nezaretlerinin tebliği:

Bugün, İngiltere üzerinde hava faaliyeti olmamıştır. Yalnız Kent kontluğunda bir köy civarına bir kaç bomba düşmüş ve bu bombalar ne hasarı ne de telefati mucip olmuştur.

Küçük Haberler

* Tokyo, 19 (A.A.) — Dün gece şimali Japonyada zelzele vukubulmuş ahali evlerinden dışarı fırlamıştır. Sakka bölgesinde bazı binalar yıkılmışsa da insanca zayıat yoktur.

* Vashington, 19 (A.A.) — Stefani Birleşik Amerika devletleri hükümeti, Tancaya harp gemileri göndermek ve orada bir deniz üssü kurmak fikrinde olduğu hakkındaki şayiaları kati olarak tekkiz etmektedir.

* Londra, 19 (A.A.) — Devlet bakanı, Greenwood bugün Colnhesterde söylediği bir nutukta Almanya endüstrisinin İngiliz endüstrisinden 50 misli fazla zarar gördüğünü beyan etmiştir.

* Londra, 19 (A.A.) — Lyon radyosu, Fransa tebaası olan zencilerin Almanların işgali altındaki arazide ve bilhassa Paris'e dönmelerini tavsiye etmekte ve bunların buralarda yaşamaları pek kolay olacağını bildirmektedir.

* Tokyo, 19 (A.A.) — Japon dahiye nezaretine merbut bulunan limanlar komisyonu Yokohamayı dünyanın en büyük limanı haline koyacak olan inşaat projesini tasdik etmiştir. Bu projeye göre, liman en büyük gemileri, alabilececek tarzda genişletilecektir. Yokohama iki kanalla Tokyoya bağlanacak ve liman nefsi Tokyada inşa edilecektir.

* Londra, 19 (A.A.) — Fransız sahillerine yerleştirilmiş bulunan uzun menzilli Alman topları bugün öğleden az evvel bir saat kadar Pa de Kale boğazı üzerinden ateş açmışlardır. Ateş tam bir muvaffakiyetle neticelenmiştir. Zayıat ve hasar olduğu hakkında malûmat almamıştır.

* Madrid, 19 (A.A.) — Lizbona bulunan İngilterenin İspanya büyük elçisi Sir Samuel Hor, Madrite dönmüştür.

* Kahire, 19 (A.A.) — İngiliz resmi tebliği: Cephelerde kayda değer bir hareket olmamıştır.

Japonya Çinle sulh müzakerele- rine mi başlıyor ?

Tokyo, 20 (A.A.) — Japon hariciye nezaretinin sözcüsü, Japon hükümetinin doğrudan doğruya Çunking ile müzakerede bulunmaya teşebbüs niyetinde olduğu hakkındaki haberleri ne teyit ne de tekkiz etmiştir.

Japon gazeteleri, müzakerelerin pek yakında başlaması ihtimali hakkında en ufak bir emmare bulunmamaktadır.

Doğrudan doğruya müzakerata başlanması kararından haberdar edildiği söylenen Amerika Birleşik devletleri büyük elçisi Grev de bu hususta sükutu muhafaza etmektedir.

Bir haftada 13 vapur batırıldı

Bunlardan 61 bin tonluk
onu İngilterenindir

Londra, 19 (A.A.) — Bahriye nezaretinin bildirdiğine göre, 10 tesrinisani gece yarısında biten hafta içinde ticaret filosunun düşman tarafından maruz bırakıldığı zayıat bilâncosu şudur:

Cem'an 61,202 tonilâtoluk 10 İngiliz vapuru; cem'an 8,617 tonilâtoluk 2 bitaraf vapur; cem'an 1,930 tonilâtoluk 1 müttefik vapur. Yekün 71,749 tonilâtoluk 13 vapur.

Jervis Bay gemisi refakatinde seyreden kafilenin Atlas denizinde bir düşman korsan gemisi tarafından hücumu uğraması üzerine batan cem'an 25,453 tonilâtoluk dört vapur yukarıdaki yekûna dahildir.

Kafiley mensup sekiz bin tonilâtoluk beşinci vapurdan hâlâ bir haber alamadığından o da listeye konulmuştur.

Aynı kafil ile gelmekte iken korsandan kurtulan fakat bilâhare hava hücumuna maruz kalan diğer bir vapur mürettebatı tarafından terk edilmiştir. Bu vapura kaybolmuş nazariye bakıldığından bu da listeye ithal edilmiştir.

Bahriye nezareti korsan gemisinin hüviyetini sarahaten tesbit etmek üzere muhtelif kaptanların ifadesini almakta, dr. Fakat şimdiye kadar sabit olan şey sadece bunun bir harp gemisi olduğundan ibarettir.

Almanlar bahsi geçen hafta zarfında 140,414 tonilâtoluk vapur batırdıkları iddia etmektedirler. Bu rakama Almanlar tarafından 86,000 tonilâto olarak tahmin edilen ve hepsinin batırıldığı iddia edilen kafil vapurları tamamen dahildir.

— Evet maresalim!

— Hiç telâş etmeyiniz, aziz dostum!.. Görülüyor ki yeni askeri strateji meselelerine pek vukufunuz yok!.. Olmaması da pek tabii görürüm!.. Size bunu herhangibir serzeniş için söylemiyorum yani... Vazifenizde gösterdiğiniz bu hassasiyetten dolayı size teşekkür ederim... Fakat, böyle bir ihanet ve ihanet olsa dahi mühim değildir!.. Bu hususta müsterih olunuz!.. Çünkü bu kara torpilleri o kadar çok yerlere yerleştirilmiştir ki bunların hepsini casusların dahi keşfetmesine imkân yoktur!.. Haritalar düşmana ve bilse dahi bunlar ancak muayyen ve mahdud bölgeye münhasır kalmış!.. Esasen bunun hakiki haritalarını erkânharbiye dahi bilmez! Çünkü asıl haritalar ancak harp ilânında çıkarılmak üzere erkânharbiye dosya kasalarına konulmuştur!..

— Benim hayretle kendisine baktığımı görünce gülerek: — Telâşınız bu mu?.. dedi.

Evliya Çelebinin Sergüzeştləri Karaburun yolundaki haydutlar..

Bize, tarih kaynaklarımız arasından zengin bir hazine olan on ciltlik muazzam bir seyahatname bırakan Evliya Çelebi, on yedinci asır ortasındaki bu seyahatlerini, birçok defalar ölüm tehlikeleri atlatacak yapıyordu.

Büyük muharrir Evliyanın hicri 1082 yılında Uraldan Karaburun başında geçen bir macerasını kendi ağzından dinliyoruz:

“... Cümle yârân bâsefalar ile vedalaşır yirmi nefer Urum kızanı ve Serdar Piri Beşe'den kırk nefer yeniçeri yoldaş refik alı cümle altmış nefer bahadır levendlerle Uraldan çıkıp bağ ve bağçe ve zeytin ormanları içinde garba doğru deniz kenarı ile bir saat geçip Karaburun yolu deniz kenarında kalıp biz sol tarafa Çarpar boğazı denilen emniyetli yola saptık. Bütün refiklerimiz hazırbaş olup sessizce yolumuza devam ederdik.

“Bu taşlık ve çalılık yolda bu kadar yaya giden gazilerle ilerlerken tüfek fitili kokusu alırdık. Yoldaşlarımız olan yetmiş nefer tüfekdarlar taraf tarafa açıldılar. İçine dağılıp aç kurt koyuna ve koyun tuza seğirdir gibi seğirdir ararlarken, iki ölüye ve harbe ile vurulmuş iki yaralıya rastladılar. Bire bu ne haldir diye daha ileriyi vardık. Bir kol suz civan yiğit ve bir ak sakallı ihtiyar adam ve iki kara kaşlı adam, ayaklarında çizmeleri ve bellerinde kırılçılar ve esvapları ile yatarlar. Henüz cenk ede ede pare pare olup şehit olmuşlar..

Bire hazırbaş olun! diye cümle refiklere tenbih ettim. Bu tehlikeli yerden bir hoşça geçelim derken bir Allah Allah sedası yükseldi. Ve yirmi otuz tüfek atıldı. Hemen yanımda kalan yoldaşlar ceyran gibi koşup ileri seğirttiler. Ben de ağırımı uşaklarım bırakıp beraber ileri vardık. Meğer bizim evvelce ileri giden arkadaşlarımız on yedi haramiye rastgelip birbirlerine girip cenge başlamışlar. On haramiyi cenk yerinde katledip yedisiz kaçmış. Cümlesini bizim yoldaşlar soyup esvap ve silahlarını almışlar. Buradan biraz ileride orman içinde bir adam yakalayıp huzuruma getirdiler.

— Bire adam sen bu orman içinde ne işlersin?!

Diye sordum.

— Vallahi bîz Urla şehrine giderken haramiler bizi basıp ağız cenk ettik. Dört adamı katlettiler; ve hırsızlar sizi zeytin ovasında görüp firar ettiler. Ben onlarla kaçmayıp korkudan bu ormana gizlendim. Hırsızlar, belli olmaları için ölen iki arkadaşlarımızın başlarını kesip beraber götürdüler. Hırsızlar iste bu Karaburun ormanına girdiler. Ben bu diyarın garibi bir adamım!.. dedi.

— Sen nerelisin? diye sordum..

— Uşaklıym.. dedi.

Ben Uşağı bilirim. Uşak şehrinin sordum. Asla nam ve nişanımdan bir haber veremedi. Sırtındaki esvap da bu diyar esvabı idi. Hırsız oğlu hırsızdı. Kıyafetinde gayet yürekli kesici kıyafeti var. Adamlarına: — Tiz şu adamı soyup bir ağaca bağlayın. Şimdi ben seni bülbul gibi söyleyim!..

— Bu yara nedir? Dedim.

— Haramiler yaraladı! dedi. Herifi mükemmel bağlayıp söyledik. Meğer haramilerden imiş. Yaralanıp kaçamamış. Haramiyi Piri Beşeye teslim ettik. Mezkûr dört adet şehitleri defnettik. Esvaplarını refiklerimize verdik. Bir kesik kol bulduk. Onu da kolsuz civan yiğitin yanına defnettik. Yarım saat sonra, yolda beş adet sahihsiz ata rastladık. Onları da tuttuk, adamlarımıza verdik. Oradan Ağzacak denilen kuyu başına vardık. Orada onu gördük ki, bir güneş parçası, al yanaklı bir dilberi mümtaz, bir gamzesi gamaz bir nevcivan durur.

Bizi görünce: — Canım ağalar!.. Bana kıymayın!..

Diye atlarımızın ayaklarına yüz sürüp sarıldı. Hemen attan indik. Bu oğlanı yanıma getirip hayli söyledik. Ayakları koştuktan sışmış.. Kaça kaçma mecalisiz kalmış.

— Ey oğul.. Söyle sen bu mamsız yerde bu kıyafetle ne işlersin?!

Diye sordum.

— Vallahi benim sultanım.. Ben İzmirli (....) Çelebinin oğlu. Yum. Kaptanı Derya Kaplan Mustafa paşa İzmir gelip, Kaptan paşanın bir ağası beni kaptırdı babam evinden gemiye kaçırdı gizledi. Donanma ile Sakıza getirip limanda yataarken babam ardımsıra Sakıza gelip Kaptan paşa huzuruna çıkıp beni ağamdan alıp bu yol ile babam ve büyük ağam ve iki halam ve ben atlarımız ile beş kişi giderken ileride Çarpan boğazı ile Turna boğazı deresi ormanlarından üzerimize kırk elli miktar yaya tüfekli döküldü. Cenk ede ede babam ve ağam ve iki halam kırıldılar. Hamdi hüda ben kurtuldum, kaçta kaçta buraya geldim. Sizin yanımdaki bu adam hırsızlardandır. Karında şım bunu alt edip bunu ayağımdan kırıp ileri yaraladı. Karında şım da bunun yoldaşları vurdu. lar. Elhamdülillah babam ve karımdan dertlerinden kurtuldum. Şimdi Sakıza beni donanmaya kaçırın ağamın yanıma giderim!..

Dedi.

— Bire hırsız uğursuz ve nuresiz oğlan.. dedim. Senin uğruna (Lûtfen sayfa çeviriniz)

Görünmiyen Harp: BEŞİNCİ KOL

Yazan:

VLADİMİR SABAT

35

Maresal, Alman ordusunu büyük kitle halinde dağılmağa mecbur ettikten sonra bir panik haline geçirmek isten bile olmayacağı fikrindeydi. Çünkü Alman ordusu büyük kitle harbi yapmadığı anda mağlûb demektir. Maresal taarruz edilirse, mütema Maresal, sayet Alman ordusu ta diyen ricat edecek ve Alman ordularını geniş cepheler üzerinde dağıttıktan sonra mukabil bir taarruzla münferit birlikler halinde imha edecekti.

Maresal işte bu kanaatlerinden dolayıdır ki cephe gerisinde beşinci kolun faaliyetlerine pek kulak asmaya lüzum görmüyordu. Harbi ordunun yapacağına, yalnız ordunun netice alacağına sarılmaz bir emniyet beslemekteydi. Maresalın bu emniyetini sarsmak için kendisine Dimitroviç köyü bölgesinde müthiş gizli mücahedelelerini yakından gördüğümüz düşman faaliyetini hemen söylemeye lüzum gördüm.

— Maresalim! dedim. Beşinci kola, maalesef daha büyük bir hemmiyet vermek lâzımgeldiğini gösterecek feci delilleri size arz etmek mecburiyetindeyim!..

Maresal yumruğunu masasının üzerine koydu.

— Ne gibi? Dedi.

— Alman fi Himlere Polonya ordusunun kara torpilleri muntakalarım haritaları muntazaman gitmektedir!.. Motörize düşman kuvvetlerinin yolunu kapyacak olan bu yegâne tedbir bütün plânlarıyla düşmanın eline geçmektedir!..

Maresal gayet sakin bir tavurla gülmekteydi.

— Benim hayretle kendisine baktığımı görünce gülerek: — Telâşınız bu mu?.. dedi.

— Evet maresalim!.. Hiç telâş etmeyiniz, aziz dostum!.. Görülüyor ki yeni askeri strateji meselelerine pek vukufunuz yok!.. Olmaması da pek tabii görürüm!.. Size bunu herhangibir serzeniş için söylemiyorum yani... Vazifenizde gösterdiğiniz bu hassasiyetten dolayı size teşekkür ederim... Fakat, böyle bir ihanet ve ihanet olsa dahi mühim değildir!.. Bu hususta müsterih olunuz!.. Çünkü bu kara torpilleri o kadar çok yerlere yerleştirilmiştir ki bunların hepsini casusların dahi keşfetmesine imkân yoktur!.. Haritalar düşmana ve bilse dahi bunlar ancak muayyen ve mahdud bölgeye münhasır kalmış!.. Esasen bunun hakiki haritalarını erkânharbiye dahi bilmez! Çünkü asıl haritalar ancak harp ilânında çıkarılmak üzere erkânharbiye dosya kasalarına konulmuştur!..

— Benim hayretle kendisine baktığımı görünce gülerek: — Telâşınız bu mu?.. dedi.

— Evet maresalim!.. Hiç telâş etmeyiniz, aziz dostum!.. Görülüyor ki yeni askeri strateji meselelerine pek vukufunuz yok!.. Olmaması da pek tabii görürüm!.. Size bunu herhangibir serzeniş için söylemiyorum yani... Vazifenizde gösterdiğiniz bu hassasiyetten dolayı size teşekkür ederim... Fakat, böyle bir ihanet ve ihanet olsa dahi mühim değildir!.. Bu hususta müsterih olunuz!.. Çünkü bu kara torpilleri o kadar çok yerlere yerleştirilmiştir ki bunların hepsini casusların dahi keşfetmesine imkân yoktur!.. Haritalar düşmana ve bilse dahi bunlar ancak muayyen ve mahdud bölgeye münhasır kalmış!.. Esasen bunun hakiki haritalarını erkânharbiye dahi bilmez! Çünkü asıl haritalar ancak harp ilânında çıkarılmak üzere erkânharbiye dosya kasalarına konulmuştur!..

— Benim hayretle kendisine baktığımı görünce gülerek: — Telâşınız bu mu?.. dedi.

— Evet maresalim!.. Hiç telâş etmeyiniz, aziz dostum!.. Görülüyor ki yeni askeri strateji meselelerine pek vukufunuz yok!.. Olmaması da pek tabii görürüm!.. Size bunu herhangibir serzeniş için söylemiyorum yani... Vazifenizde gösterdiğiniz bu hassasiyetten dolayı size teşekkür ederim... Fakat, böyle bir ihanet ve ihanet olsa dahi mühim değildir!.. Bu hususta müsterih olunuz!.. Çünkü bu kara torpilleri o kadar çok yerlere yerleştirilmiştir ki bunların hepsini casusların dahi keşfetmesine imkân yoktur!.. Haritalar düşmana ve bilse dahi bunlar ancak muayyen ve mahdud bölgeye münhasır kalmış!.. Esasen bunun hakiki haritalarını erkânharbiye dahi bilmez! Çünkü asıl haritalar ancak harp ilânında çıkarılmak üzere erkânharbiye dosya kasalarına konulmuştur!..

— Benim hayretle kendisine baktığımı görünce gülerek: — Telâşınız bu mu?.. dedi.

— Evet maresalim!.. Hiç telâş etmeyiniz, aziz dostum!.. Görülüyor ki yeni askeri strateji meselelerine pek vukufunuz yok!.. Olmaması da pek tabii görürüm!.. Size bunu herhangibir serzeniş için söylemiyorum yani... Vazifenizde gösterdiğiniz bu hassasiyetten dolayı size teşekkür ederim... Fakat, böyle bir ihanet ve ihanet olsa dahi mühim değildir!.. Bu hususta müsterih olunuz!.. Çünkü bu kara torpilleri o kadar çok yerlere yerleştirilmiştir ki bunların hepsini casusların dahi keşfetmesine imkân yoktur!.. Haritalar düşmana ve bilse dahi bunlar ancak muayyen ve mahdud bölgeye münhasır kalmış!.. Esasen bunun hakiki haritalarını erkânharbiye dahi bilmez! Çünkü asıl haritalar ancak harp ilânında çıkarılmak üzere erkânharbiye dosya kasalarına konulmuştur!..

— Benim hayretle kendisine baktığımı görünce gülerek: — Telâşınız bu mu?.. dedi.

— Evet maresalim!.. Hiç telâş etmeyiniz, aziz dostum!.. Görülüyor ki yeni askeri strateji meselelerine pek vukufunuz yok!.. Olmaması da pek tabii görürüm!.. Size bunu herhangibir serzeniş için söylemiyorum yani... Vazifenizde gösterdiğiniz bu hassasiyetten dolayı size teşekkür ederim... Fakat, böyle bir ihanet ve ihanet olsa dahi mühim değildir!.. Bu hususta müsterih olunuz!.. Çünkü bu kara torpilleri o kadar çok yerlere yerleştirilmiştir ki bunların hepsini casusların dahi keşfetmesine imkân yoktur!.. Haritalar düşmana ve bilse dahi bunlar ancak muayyen ve mahdud bölgeye münhasır kalmış!.. Esasen bunun hakiki haritalarını erkânharbiye dahi bilmez! Çünkü asıl haritalar ancak harp ilânında çıkarılmak üzere erkânharbiye dosya kasalarına konulmuştur!..

— Benim hayretle kendisine baktığımı görünce gülerek: — Telâşınız bu mu?.. dedi.

meğe alışmamış bir askerin hassasiyetle irkildi.

Fakat, sonra, hatırlamı kırma mak ister gibi gülümsedi.

— Söyleyiniz, söyleyiniz... Dedi.

— Maresalim! Meslekdaşım ve kıymetli asker Albay Sameroviçin niçin iblisçe bir desise ile öldürüldüğünü henüz bütün tefferüatıyla tekkiz buyurmamış olduğunuzu anlıyorum. Sameroviç kendisine yapılan suikastten evvel memleketimizde gayet şümullü ve geniş bir ihanet teşkilâtım bulunduğuna kanaat getirmişti. Bunun için amansız bir mücadeleye girişmek üzereydi. Ben de onun kanaatine tamamiyle iştirak ediyordum!.. Beşinci kolun kara torpillerinin haritalarını elde etmek istemesi belki aslında o kadar mühim değildir!.. Fakat buna cüret ettik. ten sonra memleketin içinde hiçbir askeri veya siyasi sır bırakılmı, yacaklarına kolayca hükmedilebilir!..

Maresal bahsi kısa kesmek istiyordu.

Tekrar yerine oturdu. Önüne

bakarak: — Peki, peki... dedi. Benden bir talebiniz mi var?..

— Evet maresal!.. — Onu söyleyiniz!.. — Arzedeyim maresal: Eğer Polonya hakikaten harbetmek kararındaysa ölüm tehlikesi gördüğüm bu ihanet teşkilâtıyla geniş bir mücadele açılması talep ediyorum!.. Bunun için de bizzat sizden geniş salâhiyet vermenizi rica ediyorum!..

Maresal birdenbire ciddileşmişti. Yüzüne dikkatli dikkatli bakıyordu.

— Ne dediniz? anlıyamadım? dedi.

Polonya hakikaten harbetmek kararında ise mi dediniz? — Evet maresal!.. Blöf yapmıyorsak ve harbedeceksek... Maresalın yüzü birdenbire değişti. Elini hiddetle bürosunun üzerine vurdu.

— Galiba siz bugün umumi seferberlik ilân ettiğimizi bir lâfife zannediyorsunuz!.. Dedi

(Devamı var.)

Sekreter

Bir kuruşla 50 liraya sahip oldu

Bu sabahki Vatan gazetesinde "şimdiye kadar tesadüf edilmiş derecede garip bir vaka" serlevhasıyla verilen bir haber, de, Üsküdar'da Yaşar adında bir tramvay biletcisinin bileti para- larından bir kuruş aldığını bir kuruş içerisinde 6 tane 1000 er liralık dolar bulduğunu, fakat bu, nun ne olduğunu bilmiyerek tramvaydaki bir müstehziye gös- terdiği müşteri ise sivil bir me- mur olduğunu Yaşar'daki pa- ralardan alarak müstehziye tes- lim edildiği bildirilmektedir.

Yaptığımız tahkikata göre, bu haber çok mübalağalıdır. Zi- ra, bulunan paranın kıymeti 10 bin lira olmayıp ancak 40 - 50 lira değerinde bir kaç tane do- lardan ibarettir.

Zabıta paranın sahibini ara- mağa başlamıştır. Para sahibi bulunmadığı takdirde, baktığı usulen zabıtaya haber vermedi- ğinden, para beş sene sonra hazineye intikal edecektir.

Almanya'ya gündüz bombardımanları

(Baş tarafı 1 ncide)
en büyük yolcu vapuru "Örope" Bremen'de havuzdayken İngiliz tayyareleri tarafından mühim su- rette hasara uğratılmıştır.

SUNİ PETROL FABRİKALARI GENE BOMBALANDI

Londra, 19 (A.A.) — Dün gece son derece fena hava şartlarına rağmen bombardıman tayyareleri- miz Leuna suni petrol tesisatını bombardıman etmişlerdir. Bom- bardımandan oldukça iyi neticeler, alındığı görülmüştür. Hedefler mntakasının bilhassa şimal mün- tehasında müteaddit büyük yan- gınlar çıkmıştır. Tayyarelerimizin hepsi işine dönmüştür.

Sahil muhafaza teşkilatına men- sup tayyarelerimiz düşmanla ya- pılan hava muharebelerinde Dor- nier tipinden bir tayyare ile Hein- kel tipinden diğer bir deniz tay- yaresi düşürülmüştür.

GÜNDÜZ BOMBARDIMANLARI

Londra, 19 (A.A.) — Daily Telegraph'ın havacılık muharriri diyor ki:

"Cumartesi günü Almanya üze- rine gündüz yapılan ataklar in- giliz hava kuvvetlerinin gittide artan ezici taarruzlarının başlan- gıcıdır.

Evvelce gündüz taarruzları an- cak yakın hedeflere karşı yapı- lıyordu. Çünkü gündüz yapılacak uzak mesafe hücumlarının fazla- zayıya mal olacağı kanaati vardı. Halbuki şimdi şartlar değişmiştir. Eeasen bombardımanların azami derecede müessir olması için Al- manyanın gece gündüz bombala- nması lâzımgeldiği tebarüz eylemi- ştir.

Bir zehirli şebekesi yakalandı

Son günlerde beyaz zehir kaçak- cıları etrafındaki faaliyetini şid- detlendiren zabıta, bu sabah da zincirleme usulüyle gebrin muhte- lif semtlerinde faaliyet gösteren 37 kişilik bir eroin kaçakçılığı şe- bekelerini meydana çıkarmıştır.

Şebekeyi idare edenler meşhur sabıkalı eroinellerden Arap Hayri ile Fethidir. Zabıta bu sabah saat altıda şebeke efradından bir tane- sini eroin satarken yakalamış ve zincirleme usulüyle yürüttüğü tah- kikat sonunda gebrin muhtelif semtlerine bir örümcek ağı gibi dağalarak birçok masumu zehirli- yen tam 37 kişiyi faaliyet halinde yakalamıştır. Bunların hepsinin ü- zerinde de birer miktar eroin ve esrar bulunmuş, müsadereler olun- muştur.

Şebeke efradı bu sabah emni- yet müdürlüğüne getirilmiştir. Bunların hepsi de suçlarını itiraf etmiş ve elebaşlarının Arap Hay- ri ile Fethi olduğunu söylemişler- dir.

Beyaz zehir kaçakçıları bugün öğleden sonra adliyyeye verilcek- lerdir.

baban ve bir sehbaz karındaşı ve iki yiğit yoldaşın şehit oldu- lar. Üzmire gidip babanın mira- sını alsan a!..

Dedim.

— Yok.. ben ağamdan hoşnut oldum.. Mal ve miras istemem.. Ben Sakızda gemiye giderim!..

Deyince, Allah bilir ya, ken- disinden korkmasam bu oğlanı hemen yere yıkıp beş on balta ile hatırımlı ele alırdım. Serda- rımız Piri Beşe bu oğlanı o hay- dut ile beraber mühkem bağ- layıp yenicilerle geri, Urıyaya gönderdi. Biz de Karaburun köy- leri arasında yolumuza devam

Viyanadaki görüşmeler

(Baş tarafı 1 ncide)
zırz Csaky dün akşam Viyanaya hareket etmişlerdir.

ALMAN VE İTALYAN HARİCİYE NAZİRLERİ

Viyana, 19 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor:

Almanya hariciye nazırı Fon Ribbentrop, saat 17 de hususi trenle Salzburgdan Viyanaya gel- miştir.

On dakika sonra, İtalya harici- ye nazırı Kont Ciano'nun hususi treni Viyana istasyonuna girmiş ve Kont Ciano, Fon Ribbentrop ile Baldur Fon Şirah tarafın- dan karşılanmıştır.

NELER GÖRÜŞÜLECEK?
Budapeşte, 19 (A.A.) — Röy- ter:

Macar Başvekili Kont Teleki ve hariciye nazırı Kont Çaki'nin yarın (bugün) Viyanaya varacakları Bu- dapeştede teyit edilmektedir.

Öğrenildiğine göre, Kont Tele- ki ve Kont Çaki, mihverle Japon- ya arasındaki üçlü pakta Macaris- tanın imzasını koyacaklardır. Macaristanla mihver arasında inkisaf edebileceği tahmin olunan askeri işbirliğini tesbit eden herhangi bir protokolun üçlü pakta ilâve ol- unmasına intizar edilmektedir. Bugünkü işbirliğinde, her hal- de bu gibi protokollar zait olacaktı- r. Sanıldığına göre pakttan Maca- ristan tarafından imzası basit bir formalite olarak ibarettir ve bu for- malite, Almanlara gürlütülü bir propaganda yapmak fırsatını vere- cektir. Vaziyette Macaristan için hiç bir değişiklik beklenilmemek- tedir.

Borisin Almanya ziyareti

(Baş tarafı 1 ncide)
İlelerin görüldüğü bilinmiyorsa da başlıca devlet adamları arasındaki te- masalar almak büyük kararların Bulgaristan menfaatlerine olduğu ka- dar Almanyanın da menfaatlerine uy- gun olacağını bir garantisi olarak telâkki edilmektedir.

NELER GÖRÜŞÜLMÜŞ?
Berlin, 19 (A.A.) — Berlin si- yasî mahfillerinde öğrenildiğine gö- re, Kral Boris'in geçen Pazar günü gayri resmî bir ikamet münasebe- tiyle B. Hitler'e yaptığı ziyaret es- nasında vukubulan görüşmeler ay- nı zamanda Avrupalının siyasî ten- siki meselesine de taallük etmiştir.

Ajansların dili

(Baş tarafı 3 üncüde)
galebe kazanmış olduğu mânası- na gelecektir. Mareşal Keitel ile Badoglio Innsbruck'da konuştuk- ları vakit bu yardım ne gibi şerait altında yapılabileceği ih- timal münakaşa bile edilmmiştir. Herhalde muhakkak olan nokta şudur ki Musolini içinden kurtu- lamıyacağı bir çıkmaza dalmış- tır.

Zaferden bekleyeceği şey, mağlûbiyet halinde başına gele- cekten farklı olmayacaktır. Mu- harebenin neticesi kendi uğrıya- cağı düşüklüğünün derecesi değil olsa olsa şekli üzerinde müessir olabilecektir. İtalyayı Büyük Britanyanın kuvveti karşısına ve Hitlerle başbaşa çıkarmakla, Musolini İtalyan milletinin iti- madını kaybetmiştir. Büyük Britanyanın kudreti Akdenizde hiçbir vakitle kıyas olunamıya- cak derecede kuvvetlenirken Musolini'nin yıldızı ufuktan aşı- gıya doğru yuvarlanmaktadır..

Sekreter

Dünün ve bugünün haber ve hâdiseleri

Kavakta bulunan cesedin hüviyeti anlaşıldı

Hâdisenin bir cinayet olması ihtimali var

Evvelki gün sabahleyin, Rumelika- vağında denizde boğulmuş olarak bu- lunan ceset etrafında yapılan tahki- kat sonunda, bunun Rumelikavağında Dere sokagında oturan ve balıçlık ile geçinen 25 yaşlarında Hayatiye a- it olduğu anlaşılmıştır.

Tahkikatı idare eden Sarıyer müd- dehumusî Kâmil Bora, bilhassa ya- kanın bir cinayet olması ihtimali et- rafında ehemmiyetle durmakta ve tah- kikatı genişletmektedir.

Ceset belediye doktoru tarafından muayene edildikten sonra defnedilmiş tir.

Millî korunma kanunu

(Baş tarafı 1 ncide)
tadiline lüzum gösterir mahiyette olduğundan bahisle bu bapta Büyük Millet Meclisine takdim e- dilecek kanun projelerinin evvele- mirde grup idare heyetince teşkil e- dilecek bir komisyonda tezekkür edilmesi hususunu muvafık telâki etmekte olduğunu bildirmiş ve millî korunma kanununun tanzim- minde olduğu gibi böyle bir komis- yonun teşekkülüne grup umumî heyetinin muvafakını istemiştir. Grup umumî heyeti Başvekilin bu teklifini müteffakan tasvip etmiş- tir.

Bundan sonra ruznamede mev- cut kararlar okunmuştur. Bu tak- rirlerden birisi, son defa meriyet mevkiline giren muamele vergisi kanununun küçük büyük her-nevi tabak esnafını şümüllüne almakta olduğundan ve bu halin bilhassa muamelesi basit ve kazanı mah- dut olan esnafa ızdırap vermekte, bulunduğundan bahisti. Sahipleri tarafından şifaden de izah edilen takrire cevap veren maliye vekili Fuat Ağıralı bu vaziyetin hükümet- çe de nazara alndığını ve bu ka- bil esnafın vergiden muaf tutul- ması hakkında tanzim edilen ka- nun lâyihasının meclise takdim e- dildiğini, maden şirketlerinde ça- lışan amelinin iş esnasında iş yü- zünden görüldüğü zararların tanzimi ve Antalya'da çalışan bir maden şirketinden uzunca bir müddet ü- cretlerini almamakta oldukları anlaşılan amele hukukunun hükü- metçe siyaneti lüzumu hakkındaki iki takrire de İktisat Vekili Hüsnü Çakır tarafından icap eden izahat verilmiş ve Vekâletçe alındığı an- laşlan tedbirler grup umumî heyet- ince tasvip edilmiştir.

Ruznamede başka madde bulun- maması hasebiyle riyasetçe celse- ye 16.30 da nihayet verilmiştir.

Yolcu trenleri

(Baş tarafı 1 ncide)
salı, cumartesi günleri saat 6,30 da ve İzmirden aynı gün- ler saat 10,05 de hareket eden yolcu trenleri 23.11.1940 tari- hinden itibaren işleyemeyecek- lerdir.

Bundan başka Ankaranın A- dana ile müteakbil münasebatı haftada üç gün Toros sürat katarları ile temin edilmiş ol- duğundan, bu katarların işledi- ği günlerde yani Ankaradan cuma, pazartesi, çarşamba gün- leri saat 12,45 de ve Adanadan cuma, pazar, çarşamba günleri saat 13,30 da hareket eden muhtelit katarlar da 22.11.1940 gününden itibaren seferden kal- dırılacaklardır.

Işıkları maskeleye hazırlığı

(Baş tarafı 1 ncide)
müesseseler talimatnameye tev- fikan ışıkları karartmak ve icabeden seyleri yapmak için hazırlıklara girişmişlerdir.

Bu meydana Devlet Demiryol- ları dokuzuncu işletme idaresi, Sirkeci istasyonundaki bütün ampulleri bu sabahtan itibaren mavıye boyayarak yerlerine tak- mağa başlamıştır. İstasyonun açık kısımlarında bulunan ve yukarıdan görülebilecek vazı- yette bulunan bütün ampuller mavıye boyandıktan başka bun- ların takıldıkları yerlerin üstle- ri maskelenmeğe başlamıştır. Bu meydana vagonların içlerine de mavı ampul takılmaktadır.

Tramvayların ön tarafların- daki lâmbalar maskelenecek ve içlerindeki lâmbalar koyumavi olacaktır.

Umumi tenvirat yarın akşam- dan itibaren tamamen kalkmış ve maskelenmiş olacaktır. Evle- rin iç ışıklarının maskelenmesi hazırlıkları ay başına kadar bi- tirilecektir.

VİLAYETTE DÜNKÜ TOPLANTI

Dün vilayette evvelâ vali mu- avini Ahmedin, bilâhare vali ve belediye reisi Dr. Lütüfî Kırdarm başkanlığında kaymakam- larla emniyet müdürü, seferber- lik müdürü, itfaiye müdürü ile diğer alâkadarlar toplanmışlar- dır. Komisyon, Vekiller Heyeti kararının şehrimizdeki tatbika- tına ait hususları görüşmüştür.

Dahiliye Vekâletinin bütün vilâyetlere telgrafla bildirdiği kararnamenn hulasası şudur:

1 — Umumi ve hususî binalarda dış tenviratı, bu meydana vitrin tenviratı, ışıklı reklâm, cephe tenviratı ve bina numaralarının ışıklandırılması yasak- tır.

2 — Her ne şekilde olursa olsun har- rice ışıık verecek her türlü vasıtaların dışarda yakılması ve kullanılması memnudur.

3 — Hususî ve umumî binalarda tenviratın harice karşı maskelenmesi mümkün olmadığı takdirde zayıf volt- lu mavı ışık veren ampuller kullanıla- bılır. Işığın dışarıya aksedeceği bütün pencereler, kapılar, cam tarasalar, ca- mekânlar, koridorlar ve buna mümasıl sokaka, bahçeye, avluya ve dışarıya açılan bütün kapılar ve salrede ışık geçmez tertipler yapılır.

4 — Çok girilip çıkan umumî bi- nalar, mağazalar, sinemalar, fabrika- lar ve bunlara mümasıl mahallerde i- ki kapının aynı zamanda açılması i- çin bölmede ya bir bekçi bulundurulur veya otomatik bir tertiple bu iş temin edilir.

5 — Umumi bina, apartman gibi, evlerin mahallerinde vestiyer, sahan- lık gibi bir yeri mevcut olmayanlardan iç veya dış taraflarında tahta, halı, kilim kullanmak suretile dışarıya su- reti katliye ışıık sızdırmaz mahaller temin edilecektir.

6 — Lokanta ve hususî evler için bu methal işi kişilikten fazla olamaz. Fabrikalarda bu mahal en büyük i- malât parçalarının geçmesine imkân verecek derecede ve büyüklükte ola- bılır. Alevleri göze görünecek derece- de ışık gösteren her nevi mutfak, fırın ve ısıtma cihazlarının bulunduğu mahaller, duman çıkaran mahaller hiçbir ışık huzmesinin dışarıya sızma- yacağı derecede maskelenir.

7 — Havagazi, maden döküm fabri- kalarında ve diğer sanayi müesseselerinde herhangi bir imal sebeble ha- sıl olan ışıık mümkün mertebe ışık huzmelerinin dışarı çıkmasına mani olacak derecede maskelenicektir.

8 — Esas itibarile nakil vasıtaların da bütün ışıklar söndürülecektir. Işıık sız kalmaları mümkün olmayan nakil vasıtalarının işi tenviratı tam bir ge- kilde maskelenmesi temin edilemediği takdirde zayıf voltluk mavı ampul kullanılır. Motorlül nakil vasıtalarının ve bisikletlerin dış ışıkları ve arka lâmbaları kılıfla veyahavı koyu mavı kalm bir veya iki cam veyahavı koyu mavı kalm kâğıtla maskelenir. Maske- lenmemiş fener veya araba lâmbaları nın kullanılması katıyen yasaktır.

9 — Bu kararlara riayet etmeyen- ler hakkında pasif korunma kanunu- nun nizamname ve talimatnameleri- ne göre muamele edilir. Bu cezalar

15 günden 6 aya kadar hapis ve beş liradan 20 liraya kadar para cezasıdır.

10 — Büyük müessese ve fabrika- lar lüzumunda kuvvel muharrike ola- rak kullandıkları elektrigi temin ede- bilmeleri için kendi fabrikalarına ye- dek motorler koymağa mecburdurlar.

ŞEHİRDEKİ LAMBALAR

Dün gecenin itibaren şehrimiz so- kaldarındaki lâmbaların söndürülme- sine başlamıştır. Dün gece gebrin en uzak mahallelerindeki lâmbaların am- pulleri çıkarılmıştır. Dört gün zarfın- da şehir sokaklarına ışık veren yedi bine yakın lâmbadan 139 tane bırak- lacak, bunlar da maskelenicektir.

Yukarıdaki kararlardan hususî mü- esseselere ait olanı birincikânunun bi- rinden itibaren tamamiyle tatbik edile- cektir. Fakat umumî mahallere ait o- lan kısımlar yarından itibaren tatbik edilmiş olacaktır.

İstanbul tramvay ve elektrik idare- sinden dün bir toplantı yapılarak sokak lâmbalarının ve idareye ait tesisatın maskelenmesi hakkında bazı mukar- rerat ittihaz edilmiştir.

UMUMİ BİR DENEME YAPILACAK

Işıkların maskelenmesi işi ikmal e- dilir edilmez gebride umumî bir ışık söndürme tecrübesi yapılacaktır. Bu denemeye tayyareler de iştirak ede- cek, halk, evlerinden dışarıya çıkmıya- cak, gündüz tecrübe esnasında sokak- ta bulunanlar kapalı yerlere iltica e- deceklerdir.

2000 GENÇ ÇAĞRILACAK

Yedek itfaiye teşkilatında çalışmak üzere 18, 19 yaşlarında olup mektebe devam etmeyen 2,000 genç bugünden itibaren mecburen vazife başına davet edilerek muhtelif semtlerdeki itfaiye teşkilatına tevzi edileceklerdir.

VAPUR SEFERLERİ

Tebliğ edilen karara göre vapur- ların projektör yakmalarını lâzımgel- mektedir. Bunun tatbiki Boğazıcında ve civarda oturanların saat beşten sonra gidip gelmelerine mani olacaa- ğından yapılacak muamele Dahiliye Vekâletinden sorulmuştur.

YENİ BİR İHTİKAR

Hava tehlikesine karşı hazırlık ter- tibatı için lâzım olan siyah ve mavı kâğıtlarla mavı ampul, koyu mavı yeşil ve siyah stor muşambası, siyah karton, deniz muşambası, deniz amba- laj kâğıdı, siyah ve mavı yünü per- delik ve storluk kumaşı bulunanların beyanname vermeleri ilân edilmiş ü- zerine dün piyasada bu nevi mallar üzerinde ihtikar hareketi başlamış, bu esya birdenbire ortadan kaybolmuş- tur.

Komisyon, maskeleye işinde asıl ehemmiyeti bulunan siyah saten ve bu nevi siyah ince kumaşları unuttu- ğundan dün piyasada bunların metresi 120 kuruşa kadar çıkmış, maamafih bu fiyatdan da bulmak bir mesele ol- muştur.

Sokaklarda pek az lâmba yanacağı ve bunlar da maskeleniceği için el elektrik pillerine büyük bir tahacim olmuştur. Fakat bu piller de pahalı- laşmıştır.

KOYU MAVİ KÂĞIT TEDARİK EDEMEYENLERE

Koyun mavı kâğıt tedarikinde müş- küllâta uğrayan okuyucularımıza, bu hizmeti kolaylıkta göreceğ bir kâğıt tipi hazırlayabilmeleri için şu tavsiye- de bulunacağız:

Bir miktar gazete kâğıdını yanyana koyunuz, bu suretle elde edilecek kâ- ğıt tabakası üzerine aynı şekilde ha- zırlanmış kâğıtları diziniz. Böylelikle kalın bir tabaka kâğıt elde etmiş olursunuz. Bu kâğıtları, Fuma denilen bir nevi siyah toz boya ile boyarsanız ziyayı geçirirmeyen bir kâğıt tipi mey- dana gelmiş olur. Fuma bulamadırsanız takdirde Galibarda ve civit te kul- lanabilirsiniz.

Prens Bernhard'ın yeni vazifesi

Londra, 20 (A.A.) — Londra- daki salâhiyettar Hollanda mah- fillerinden bildirildiğine göre Prens Bernhard, Hollanda deniz, hava ve kara ordusu ile İngiliz deniz, hava ve kara orduları arasında irtibat subaylığına tayin edilmiştir.

Göricecinin sukutu teeyyüt etmedi

(Baş tarafı 1 ncide)
ler içindedir. Yunanlılar, İtalyan- ların malzeme ve takviye almak hususunda istifade edebilecekleri yegâne yolu şiddetle bombardıman etmektedirler.

BU SABAHKI YUNAN TEBLİĞİ

Atina, 20 (A.A.) — B. B. C. Yunan tebliğı:

Görice mntakasında Yunan kl- taları düşmanı müdafaa ettiği mevzilerden çıkarmışlardır.

Morava dağlarında taarruzumuz muvaffakiyetle devam ediyor.

Dün dokuz İtalyan tayyaresi düş- ürlülmüştür. Bütün Yunan tayya- releri üstlerine dönmüşlerdir.

Atina, 19 (A.A.) — Dün geceli Yunan tebliğı şunları bildirmektedir:

Epir ve Görice mntakalarında dün şiddetli muharebeler cereyan etmiştir. Bir düşman mukabil taarruzunu tar- den Yunan kuvvetleri muvaffakiyet- li hareketler yaparak şiddetle müda- faa edilmekte olan düşman mevzileri ni işgal etmişlerdir.

Kalamas ırmağının cenup bölgeler- de birkaç gündenberi faaliyette bu- lunan İtalyan müfrezelerinin kâffesi ri- mağın şimaline kadar tardedilmiş- tir.

Düşman topraklarını derin alımla- yapan bazı müfrezelerimiz Erseka ve Berova mühimmat ve işe maddeleri depolarını imha etmişlerdir.

Atina, 19 (A.A.) — Yunan orduları başkumandanlığından 15 ikinciteşrin akşamı nesredilmiş olan 23 numaralı resmî tebliğı:

Göricein şark mntakasında bu- gün de şiddetli muharebeler ol- muştur. Askerlerimiz düşmanın mukabil hücumlarını tard ve şid- detle müdafaa ettiği mevzilerden zaaptirmek suretile yeni muva- fakriyetler elde etmişlerdir. Evvel- ce Kalamos nehrinin cenubundaki mntakaya girmiş olan düşman kuvvetleri nehrin tamamen şimali- ne sürülmüşlerdir. Bazı müfrezelerimiz düşman toprağında derin- ğine ilerliyerek Erseka ve Berova vada askeri erzak ve benzin depo- larını tahrip etmişler ve esir al- mışlardır.

ATINAYA GETİRİLEN YARALILAR

Atina, 19 (A.A.) — Röyterin bu- muhabiri bildiriyor:

Binlerce kıl bayraklar salıyan ve hurra diye bağırarak Atina sokak- larında sıralanmışlar ve hary saha- sindaki Görice cephesinde yapılan şid- detli muharebeler neticesinde mecrun düşerek Atınaya sevk edilen 800 İtalyan Yunanlı mecruru istikbal etmişlerdir. Bu miktar Atinalıların gördüğü ilk mecrun kafilisidir. Aralarında elceci si geçen hafta sonunda tüfek kurşun- ları ve humbaralarla yaraanmışlar.

Bunlarla beraber ve aynı trenle 100 kadar İtalyan mecruru da getiril- me ve kendilerine doktorlar tarafından aynı ihtimamla bakılmıştır. Fakat her türlü nümayişe mani olmak üzere İtalyan mecrurları hastahaneye bir- saat sonra nakledilmişlerdir.

YUNANISTAN TAYYARE İSTİYOR

Atina, 19 (A.A.) — Yunan matbuatı nazırı B. Nikoludis, Yunanistana acele tayyare gön- derilmesi lehinde bir hitabe il- rat etmiştir.

B. Nikoludis, adedi 400 e ha- sıl olan İtalyan tayyarelerinin Görice cephesinin muhtelif nok- talarında Yunan ordusuna hü- cum ettiğini bildirmiş, bu nev- midane bombardımana rağmen Yunanlıların ilerlemekte oldu- ğunu kaydeylemiştir.

Nazir demistir ki:

— Tarihi muzafferiyetlerimize devamı hakkında besledigimiz umu- mî sarsılmaz imana rağmen, müte- fefik ve bitaraf effkârı umumî yeye bütün kuvvetimizle hitap ederek henüz vakitten derhal ve tereddüt edilmeden Yunan- istana tayyare yardımı yapıl- masını istiyoruz..

Şehzadebaşı FERAH

sinemada

Bugünden itibaren

MANDRAKE

2 Devre 26 Kısım

HEPSİ BİRDEN ve Paramunt HARP havadisleri Türkçe

Gelecek program: VATAN KURTARAN ASLAN

ÇEMBERLİTAŞ:

Sinemasında: Bugün matinelere den itibaren

Senenin en neş'eli 2 filmi birden

1 — Neş'eden bir dünya... İhtisandan bir Alem.. Caz ve zevk- ten kurulan bir zafer âbidesi olan

HOLIVUT Otel

Bu muhteşem esere Holivut'un 4 büyük yıldızı iştirak etmiştir.

2 — Meşhur sinema yıldızı

İMPERİO ARGENTİNA köylerin Şarkısı

Programa ilâveten: Türkçe PARAMUNT JURNAL en yeni harp haberleri

MELEK

Sinemasında

100.000 kişiden fazla alkışladığı

BALALAYKA

4 üncü ve son haftasına bugünden itibaren başlıyor.

Maceradan Maceraya

-74-

Yazan Çek London

Acaba ne bekliyor? Bu güzelim dünyada o yelken açılmaz mı? Ben gibi uçardı alimallah... Ben de herifleri iyi tanırım. Üç gün yelkenleri direğe sararak muhteşem bir fırtına beklerler ve o fırtınada yerde çivilenip kalırlar. Halbuki fırtınanın ne geleceği belli, ne gelmiş! Şüphesiz, berayla böyle hareket ederler, ihtiyatla tedbirli davranmak böyle maceralarda prensip hükmündedir. Fakat bu ihtiyatkarlık faydalı olamaz, aman yarabbi, ne sefalet!.. Selden tekrar Janm yanına gelirdi.

— Rica ederim, dedi - asabi, emeyiniz, Mis Laktand, Martayla emrinize amade bulunuyor. Arzu buyurduğunuz dakikada derhal gemiye biner, dünyayı dolaştırırız. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Demek ihtiyar Kinors'un ihtiyatkarlığı gemiye binmemi emrediyorsunuz öyle mi? Çıldır mı yoksa? Akımla gülecekti. Vallah bu adam, mübalağa söyleyiyorum beni intihara sürer. Onun ben gemideyken kurtarıcı bir dakikacık bile kurtarmamıza tahammül edemez. Anlıyor musunuz, bir dakikayı muhakkak...

Ben bu gemiye ancak ve ancak kaptanla ayak basabilirim... Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Evet burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

— Eşas burada. Seldona göre bu fevkalâde bir şey bir müsaade idi; bunun için de bir takım sözler bekledi. Fakat Jan bilsünün aksi cevap verirdi.

hepiniz kablettüf bir devreye mensup gibisiniz! Ben ömrümde bu kadar geri, bu kadar uyuşuk, bu kadar battal ve amelimanda kimseler görmedim. Gemi sağ salim varsın da; ama ne zaman varacağını Allah bilir!..

Fakat ben size günün birinde göstereceğim: bir gemi nasıl idare edilmiş göreceksiniz; kaptanlık ne demekmiş öğreneceksiniz...

Martaya bir ben kumanda edeyim de görün. Demir alıp da hız verdim miydi, alimallah kafanız allakbulla olacak.

İşte sizinle bahse tutuşuyorum. Martayı demir atmadan ve kaptanlık emrinde Guvutu iskelesine yanaştırabilirdim. Hem de dosdoğru, boğazdan geçemedim.

Genç kız böyle söyliyerek bir an durdu ve nefes aldı; sonra kahkahaları koyuverdi.

Selden dedi ki:

— İhtiyar Kinors büyük yetkeni açmak üzere.

Jan bağırdı:

— İmkânı yok! Demek nihayet karar verildi ha!

Ve koşarak içerden dürbünü almaya gitti. Zira, bu esnada gemi bir hayli uzaklaşmıştı.

Genç kız dürbünü Martaya tevcih ederek manevrayı seyretmeye başladı.

Selden bu sırada, gözlerini genç kızın çehresinden ayırmıyor, kaptanın manevrayı muvaffakiyetle yapıp yapmadığını Janm yüzünden anlamak istiyordu.

Jan Laktand dedi ki:

— Beceremedi!.. Şimdi yeniden başlayacak... Doğrusu çok yazık: böyle şahane bir yelkenliye böyle bir kaptan hiç yakışmıyor. İşin hakikati şu ki erkeklerin on paralık meziyetleri yok; ve onlara düşen kadımlar cidden budala...

Adamakılı hasta oldum; baka-mıyorum...

Selden, benimle bir parti bilirdi. Oynamaz mısınız? Bu oyun sinirleri yatıştırıyor...

Öğleden sonra da niyetim atı eğerleyip güvercin avına çıkmak. Hoşunuza giderse siz de gelin, olmaz mı?

Selden sağa:

1 - Çirkin, nota. 2 - Vasiya. 3 - Nota, meyane de olan. 4 - Resmi bir esvap. 5 - Vaidelik. 6 - Mağruk, edat. 7 - Tok değil. 8 - Edat, hasis değil. 9 - Anadolu'da bir dağ silsilesi. 10 - Edat, unsur.

Yukardan aşağı:

1 - Hıncahı, 2 - Bir nakil vasıtası. 3 - Bir hece, bir renk. 4 - Kaba kumaş. 5 - Darbeden dörtgöze bekle. 6 - Vermiyenin aksı, ümit, et, renk. 7 - Nobran, gramerde üstün değil. 8 - Atın kundurası, vücutteki şiş, bir emir. 9 - Tüy, tüz esvap malmelerinden. 10 - Sicimi kopar, hınc.

Yollar harap olmuş harp malmelerinde doluydu

— Generalim, tayyarenin içine giren mermileri görmüyor musunuz?, diyor.

Weygand:

— Olabilir, diyor. "Mermiler elbette saplanacak bir yer bulur..."

Düşman hatları arasında bulunan St. Paul'a iniyor ve oradan havalanarak Dünkerke gidiyor. Dünkerkten bir destroyere binerek Şerbur'a, oradan trenle Parise dönüşüyor.

Hususi arabası istasyonda beklemeyi için taksii ile Sato dövensanda Renoya mülâki oluyor.

— Vaziyet, tahmin ettiğimden daha vahim. Bir an evvel karar vermemiz lazım, diyor.

Teftiş seyahati esnasında Belçika kralı olan Leopold III le görüştü. Krala itimad beslemiyor. Zira, Leopold müttefiklerin emri mucibince başkumandanlıktan istifa etmemiştir; ordusunu cenuba doğru; yani Fransa hududuna çekmek emrini reddetmiştir.

Leopold "hâdiseler mecbur ederse, silahları bırakmaktan bile bahsetmiştir.

16 Mayıstan itibaren, İngiliz karargâhının asabileştğini görüyorduz. General Ironside, Weygandın otoritesine hürmet ettiği halde, vaziyetin vehameti karşısında, Flan der'de bulunan İngiliz ordusunu kurtarmak için lazım gelen tertibatı almak istururunda olduğunu zikrediyordu.

20 Mayısta Fransadan avdet eden General Ironside, Londrada, harbiye nezaretinde, yüksek erkânı harbiyesi ile istişare ederken Almanlar beş zırhlı ve sayısız piyade fırkası ile Mözü geçmiş bulunuyorlardı.

Ironside Somme'da mukabil taarruza geçmeğe karar veriyor. Yanında bulunan iki yüksek Fransız zabiti bu kararı tasvib ediyorlar. General Bianşarın zırhlı fırkası ile birinci ordunun, taarruza, sol taraftan yardım edecektir.

Weygandın ise bambaşka bir planı var. Bütün ihtiyatları ortaya atarak Flander ordusunu kurtarmak fikrindedir.

Ordusunun general Ironside'in taarruzuna kullanılacağını duyunca, bu planı tasvib etmiş olan Fransız generali Billotte'i başlıyor ve İngilizlere, Fransız ordularından yardım beklememesini söylüyor. Ne yazık ki geç kalıyor; taarruz başlamıştır.

Ordu ilk hedefine varıyor, fakat Almanlar o kadar şiddetle mukabele ediyorlar ki, İngilizler hareket ettikleri noktadan daha gerilere ric'at etmek mecburiyetinde kalıyorlar.

Veygandın Çifte Taarruz planı: 23 mayısta, Ypres'da, Bil-

Fransa nasıl ve niçin yıkıldı?

Fransayı idare edenler silahlarını, neden teslim etmek mecburiyetinde kaldılar?

Yazan:

Pierre Lazareff

Çeviren:

HA - KE

-2-

lotte, Leopold ve Lord Gorta. Veygand planı hakkında izahat veriyor: 23 mayısta İngilizler şimalden, Fransızlar ise cenuptan taarruz ederek Somme'u geçecekler ve aralarında bulunan düşman gediğini ortadan kaldıracaklar.

Plan tehlikeli, fakat Fransıya ancak bu sayede kurtarabileceklerdir. Pena bir tesadüf eseri olarak Billotte, 28 mayısta, şimalde, bir otomobil kazası neticesinde ölüyor.

Belçikalılar 25 mayısta şimalde, Alman tazyiki karşısında geriliyor.

Müttefiklerinden tamamen ayrılmak tehlikesine maruz kalmaktan korkan İngilizler iki fırka göndererek hudutta bulunan bir Belçika sehrini işgal ediyorlar. General Billotte'un yerine geçen Blanchard'la bu sayede irtibat temin etmek istiyor.

Gort Blanchard'a: "Belçika ordusu ricate hazırlandı." haberini veriyor.

Gort bunu Ironside'ada bildiriyor.

Ironside soğukkanlılıkla: "O halde kendi ricatimizi de hazırlayalım," dedi.

Taarruzun başlamasından bir kaç saat evvel, Belçikalılar teslim oluyor. 28 mayıs sabahı saat sekizde Reno kısık bir sesle bütün dünyaya hitap etti:

— Kral Leopold yardımına koşmuş olan İngiliz ve Fransızlara hiç bir şey söylemeden terki silah etti. Dünkerk yolu Almanlara açtık."

İngilizler Ostend ve Dünkerkte tekrar gemilere biniyorlar. Yalnız kalan Fransızlar İngilizleri taklit ettiler; sayısız top, tüfek ve daha mühimi, zırhlı fırkalara ait olan, bülümüm levazımı da bırakarak.

Almanlar nefes almadan Somme harbine hazırlanıyorlar. Veygand buna, daha ilk günden "Fransa muharebesi" ismini verdi. 29 mayısta yapılan bir kabine toplantısında bu muharebenin son muharebe olacağını söyledi ve şu sözleri ilâve etti: "Ric'at etmek mümkün olmayacaktır, zira bugün ilerleyen ordu, gerileyen ordudan daha süratle hareket eder. Modern harpte "ricat" denen şey yoktur."

Veygand 1 haziranda, aynı sözleri, Pariste bulunan Çörcile tekrar ediyor: Çörcilden taze kuvvetler istiyor. Dünkerk 4 haziranda işgal edilerek ertesi sabah Somme muharebesi şafakla beraber başlamış bulunuyordu.

Fransız hatları ilk günü mukavemet ediyorlar. Veygand memnuniyetini gizlemiyor.

Fransızlar, 6 haziran günü, Fransayı tarihte bir çok kere kurtarmış olan mucizeyi bekliyor.

Nikbinlik 9 hazirana kadar

devam ediyor. Reno, bu günler esnasında Ruzvelten yardım istiyor. Veygand, nesrettiği bir tebliğde düşmanın kuvvetinin tüklenmek üzere olduğunu bildiriyor. Herkes ümitvar!

Veygand, büyümekte olan İtalyan tehdidine rağmen Alplerden Somme cephesine asker naklettiriyor. Buna karşı Almanların sayısız gün geçtikçe artmaktadır.

Abbeville'de bulunan İngilizler Almanlara yol vermek mecburiyetinde kalıyorlar.

Veygand ikinci bir hat vüde getirmek için son bir gayret sarfederek hükûmete, Parise terketmek tavsiyesinde bulunduktan sonra 9 Haziran gecesi binlerce kamyon, vekâletlerdeki mühim evrakı "Tours" istikametine götürmekte dir.

HARPEN VAZGEÇMELİYİZ!

Reno 10 Haziranda Veygand'la, cepheyi ziyarete gitti. Aradan iki gün geçtikten sonra bir sivil diğeri asker olan bu iki şef Loire üzerinde bulunan ufak Briare köyüne dönerler. Münakaşa son hadini bulur, lakin Veygand münakaşayı şu sözlerle bitirir: "Mağlûb olduk! Beterin önüne geçmek için muhasamayı derhal durdurtmalıyız."

İtalya 11 Haziranda ilânı harp eder. Musolininin bu kararı Fransız milletini çok haklı bir teessüre sürükler. Mücadeleye devam etmeğe karar vermiş olan ve 12 Haziranda Tours'a muvasalat eden Reno der ki:

— Fransanın ruhu mağlûb edilmemiştir.

Veygand'ın kararını bozabilmek için Petene müracaat eder. Halbuki Peten, Veygandın kararına ısrak etmektedir.

— Askeri bakımdan hiçbir kurtuluş çaresi yoktur. Muharebe, yi durdurtmalıyız!"

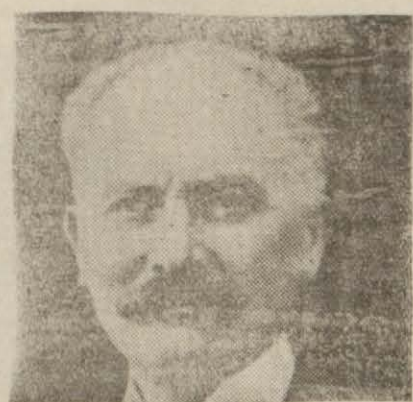
Reno, Çörcile telefon ederek, derhal gelmesini istedikten sonra kabineyi içtima davet eder. Vekiller, sinirli, helecanlı ve limitsizdirler. İçtima esnasında münakaşa gürültüsüne bombaların infilâkı karışır.

Reno, her ne pahasına olursa olsun, harbe devam edeceğini söyler. Mandel ve general Gaulle fikrine ısrak etmektedirler. denizle irtibatı olan, ve arazi bakımından kolayca müdafaa olunabilen Breton havâlisine çekilmesini isterler. Teklifleri fazla taraftar kazanmaz. Donanma ve hava vekilleri olan Campinşi ve Laurent Eyanc şimali Afrika müstemlekesine çekilmeğe teklif ederler. Margal Peten yavaşça yerinden kalkarak şu sözleri söyler:

— Yapılan bu teklifler vaziyette hiçbir değişiklik yaratamaz. Bir tek dakika dahi kaybetmemeliyiz. Almanlar ilerledikçe daha ağır şartlarla karşılaşacağımız muhakkaktır. Donanma, tayyareler ve Majino hattının bir kısmı daha henüz dokunulmamışken mütareke istiyelim. Eğer bunu şimdi yapmazsak, ilerde muzafferin

General Veygand

Librin

merhametine sığınmak mecburiyetinde kalacağız.

Frossard, Chautemps, Baudouin ve Bouthillier, generalin fikrine ısrak ederler.

İçtima esnasında Çörcilin geldiği bildirilir. Toplantıda verilen karardan çok müteessir görünmektedir.

— Kırk sekiz saat daha muhavemet ediniz. Bu gece size hermen 1000 bombardıman tayyaresi gönderirim," der.

Aradan iki gece geçti, gönderilen beş yüz İngiliz tayyaresi Alman ileri hareketini durduramadı.

O gece reisicumhurun riyasetinde bir toplantı daha yapılır. İçtima başlayacağı esnada sararmış bir çehreyle içeriye giren Veygand sessizliği kısık bir sesle yutar:

— Efendiler, efendiler, karşımda şerefini kaybetmiş, mağlûb olmuş bir asker bulunuyor. Silahları bırakmaktan başka hiçbir çare yok!..

Muharebelerin durmasını isteyen bu büyük liderin önünde, Fransanın mes'ulü olan devlet adamları mes'uliyet yükünü bütün ağırlığıyla sırtlarında hissederler. Frossard çekilmeden hüküm maktadır, diğerlerinin gözleri ise yaşılar.

PARİSİ TERKETME KARARI

Gece alman yegâne karar, Parisi açık şehir olarak ilân etmek oldu. Parisi müdafaa etmek, onu harabeye çevirmek olurdu ve bu, Almanların ilerleyişine ancak bir iki gün mâni olabilirdi.

Tours tehlikede olduğu için hükümet bu sefer Bordeaux'ya çekilmeğe karar verir.

Bu kararın verildiği gün, yani 14 haziranda Alman askerleri Parise girerler; Alman tayyareleri birkaç saat evvel Reno terkettilerki şatoyu yıkarlar.

Bordeaux'da, hükûmetin yerleşebilmesi için hiçbir hazırlık yapılmamış. Şehir iki milyon mülteci ile taşmış ve her saat, her istikametten yenileri gelmektedir.

(Devama var)

Şehir Tiyatrosu

Tepebaşı Dram kısmında Akşam 20.30 da (Ayak takımı arasında)

İstiklal Caddesinde Komedî kısmında Gündüz 14 de: Çocuk Oyunu. Akşam 20.30 da DADI

Beyoğlu Halk Sineması

Bugün: 1 — Süveys Fedâleri: Türkçe. 2 — Haydudun oğlu.

Topkapı Sarayına giren CASUS LUKREÇYA

Dördüncü Murad devrinde bir Venedik gövâlyesinin kızı

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

- 3 -

Ne olursa olsun, Yusuf baba! Benim maharetimdir. Ben yüzünü göstermeden, seni ona beğendirdim. Bu bir maharet değimidir?

— Hakkın var, Yusuf baba! her sanatın bir inceliği vardır. Kaç yıldır yapıyorsun kadını ticareti ni?

— Aşağı yukarı kırk yıl oluyor. İnsanları tecrübe etmek için, kırk yıl yetmez mi?

Lukreçya hazırlandı. en temiz elbisesini giydi. Başını örttü. Sırtına siyah bir manto aldı, vücudunu iyice sardı. Bir kayığa binerek

— Ne dedin, beni görmeden

— Oyle ya. Bu, benim sanatım

İstanbul cihetine geçtiler. Havanın biraz karamasını beklediler. Aya sofya caminin avlusuna esmer gölgeler düştüğü sırada, Yusuf baba, Topkapı sarayının harem bahçesi kapısında durdu.

Lukreçyayı hiç kimse tanıtmıyordu.

Yusuf baba bahçe kapısına uzandı ve Lukreçyayı biraz geride bıraktı.

Bahçe kapısında aksilik bu yargılı birçok nöbetçiler dolayıyordu. Yusuf baba nöbetçilerden birine sordu:

— Caferâğa buralarda yok mu?

— Ne yapacakım Cafer ağayı? Bir dileğin varsa bize söyle.

— Onunla hususi konuşacağım. Bir haber gönderemez miyim?

Nöbetçi içeriye doğru seslendi. İç avluda dolaşan haremağaların dan biri koşarak kapıya geldi ve Yusuf babayı kapı önünde görünce yaklaştı:

— Emaneti getirdin mi?

— Elbette getirdim. Valde sultan efendimize söz verir de getirmiş olur muyum?

— İyi ama, bu akşam onu içeri almak mümkün olmayacak.

— Ey.. ne yapacağız şimdi? geri mi dönerceğiz?

— Çaresiz. geri dönerceksiniz!

Yusuf baba kaşlarını çatarak homurdandı:

— Bu nasıl iş oğul! Buraya kadar gelmişken geri dönülür mü? Haydi git, valde sultana haber ver.. Emaneti getirdiğimi, kapıda beklediğimi söyle.

Haremağası çekingen bir tavırla ihtiyar esircinin kulağına içildi:

— Bu akşam geri dönmekten başka kurtuluş yolu yoktur dedim ya. Şevketmeab efendimiz kapı nöbetçilerine şiddetle emir verdi. Bu akşam saraya hariçten hiç kimse girmeyecek.

— Eyvah! ne aksi güne rastladık be. Ben şimdi bu kızcağıza ne diyeyim? Saraya hariçten kimseyi almayor diyecek olursam, bütün yolları maydana çıkacak. Kızın itimadı kalmıyacak. Halbuki ben onu beş yüz altına valde sultana satmışım. Parasını da peşin aldım. Şimdi onu teslim etmeden geri dönersem, valde sultan benim hakkımda binbir türlü şüpheye düşer.

— Haydi git diyorum sana, Yusuf baba! Sarayda birkaç gündür senin aklının ermiyeceği bir takım kargaşalıklar var. Ben, geldiğimi söylerim, fakat dönüp gittiğimi de ilâve ederim.

— Pekâlâ.. gideyim. İyi ama, bu yasak ne zamana kadar devam edecek?

— Üç beş gün sonra tavsar. Zaten bir iki gün sonra da vezirî zam yeni bir ordu ile sefere çıkacak. Padişah devlet işleriyle meşgul olacak. Böyle işlerle uğraşmağ

vakit bulamayacak.

— Eyvah, vezirîazam hazretleri sefere gidiyor desene?!

— Ne o? Kendisinden alacağım mı var? Pek dokundu bu haber sana.. Sebebi nedir acaba?

— Ne olacak a kuzum! Ona da bir Cezair diberi getirmiştim de. Bir türlü fırsat bulup satamadım.

— Merak etme! Elinde kalmaz. Cezair dilberlerine İstanbulda çok talip vardır. Hele sen onları bir kere esir pazarına çıkar da. Sata mazzan, o zaman vezirîazama, ol mazzası onu da valde sultana satar sını!

Cafer ağa kapıdan çekildi. Nöbetçiler tekrar kargılarını uzatarak kapıyı sardılar. Esirci Yusuf saraydan dönmekten başka ne yapabiliyordu?

Yusuf, biraz geride bir ağacın dibinde kendisini bekliyen Lukreçyanın yanına geldi:

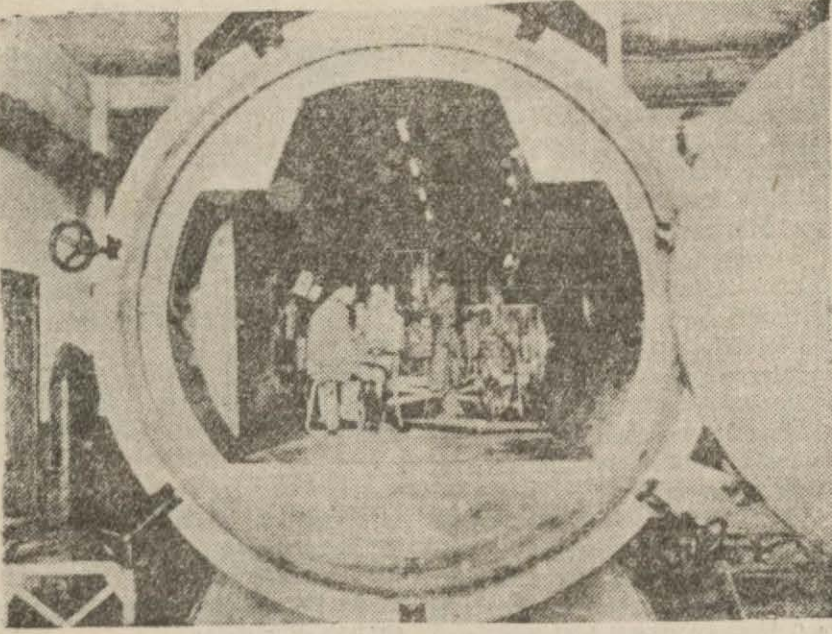
(Devama var)

Havacılık bahisleri

Stratosfer'e yükselme teşebbüslerinde mevcut teknik müşkilât

İktibas eden: **Mecdi ENÖN**

- 2 -

Yüksek irtifa tecrübelerine çıkacak tayyareciler bu odada da mukavemetle alıştırdılar.

Stratosfer'e yükselme tecrübelerinde kullanılan tayyarelerin imalinde bugüne kadar azami irtifaa yükselme kabiliyeti en çok göz önünde tutulan nokta sayılmakta idi. Diğer hususlar, hattâ sür'at ciheti bile, ikinci derecede bir unsur addedilmekte idi. Evvelâ, on bin metreden yukarıdaki düşük sühnetin tayyarenin bir çok aksamında husule getirdiği ırızalar (kanatlar ve madeni kısımlardaki takabbuz) un önüne geçilmeğe çalışıldı. Sevk ve idare makamlarının soğuktan işleme ve pilotun adale kuvvetile hareket edemeyecek bir hale gelmesinin önüne geçmek çareleri araştırıldı. Mayi maddelerin donması, tayyarenin bir çok aksamında kullanılan ince lâstik parçaların kristalize olmaması, nitroselüloz veya mineli satırların kabarması, kanatlarla kuyruğun ve üzerlerinde telâ bulunan diğer aksamın kolay yırtılmaması için bütün teknik tedbirlerin alınmasına çalışıldı. Motörlere gelince, yüksek tabakalarda hava tazyikiyle hava kesafetinin azalmasından mütevellit kudret zayıflamasının bertaraf edilmesi icabediyordu. Deniz seviyesinde altı yüz beygirlik bir enerji hasil eden infilâklî bir motör, elli bin metre irtifada aynı adet devir üzerinde çalışmak şartıyla ancak yarı nisbette bir enerji istihsal edebilir. Buna mukabil tazyikle kesafetin azalması hasebiyle tayyare filen mukavemetle maruz kalmıyacağı için yukarıdaki mahzurler her taraf edilmekle stratosferik uçuşların vadeyledikleri ve bu güne kadar elde edilememiş olan azami sür'atlerin temini mümkün olabileceği kaydedilmek icabeder.

4000 metre irtifaa kadar normal bir tayyare motörü beygir kuvvetinden hiç bir şey zayi etmezken Stratosferik uçuşlar ya da tayyarelerde bu kabiliyet 7000 - 7500 metreye kadar muhafaza edilebilmektedir. 15000 - 16000 metreye kadar yükselmek istenildiği zaman hiç olmazsa bu vasfı 10000 metre irtifaa kadar muhafaza eden tayyarelerin kullanılması icabeder.

Sühnet düşüklüğünün bura da esaslı bir rolü vardır. Çünkü yüksek irtifalarda uçan bir tayyare motörü, soğukun artması na ve sür'atin fazlalaşmasına rağmen, hava kesafetinin azalması dolayısıyla fevkalâde ısı nır. Ve bu noktaların iyice hesap edilmesi icabeder.

Tayyaredeki sür'at müş'ireleri, yükselme ve alçalmayı gösteren ve istikameti tayin eden cihazlar, pusulalar, manometreler ve diğer bilumum âletlerin

evsafı normallerden farklı olmak icabeder, çünkü yüksek irtifa onların etrafında buz tabakalarının husule gelmesini intâ eder. Cayroskoplara otomatik olarak hassasiyetlerini kaybederler. Manyatik pusulalar istikametlerini muhafaza edemezler.

Nihayet pervaneler meselesi gelir.

Stroplanlar için sert âlemin yomdan veya tahtadan pervaneler imal ve tecrübe edilmiş ve tahta olanlar tercih edilmiştir. Bu pervanelerin kutru çok büyüktür. 1937 de dünya yüksek irtifa rekorunu yapmış olan tayyarenin pervanesi 3.30 metre kutrunda ve yalnız (54) kilogram ağırlığında idi. Ondan evvelki rekoru yapmış olan tayyare ise sert âlemiyomdan olup (124) kilogram sikketinde idi. Fakat bu sahadaki terakkiler bu kadarla kalmıyacaktır. Çünkü hava kesafetinin değişmesi pervanelerin kutrunun ve aynı zamanda pervane kanatlarının adedinin arttırılması ve bunların satırlarının büyütilmesini mümkün kılmaktadır.

Stratosferik uçuşlarda elde edilen neticeler:

Stratosferik uçuşlarda elde edilen en son neticelere göre eskiden iddia edilen sabit sühnet noktalarının iflâs etmiştir. Bilâkis bu mntakadaki sühnet tahavvülâtın arz daireleriyle alakalı ve mutedil iklimli mntakalarda Stratosfer sühnetinin oldukça mühim tahavvülâta maruz bulunduğu tesbit edilmiştir.

Bundan başka bazı tecrübeler yapılırken, satırlarında hiç rüzgâr bulunmadığı bir sırada 8000 metre irtifaa doğru saatte iki yüz kilometre sür'atinde esen hava cereyanları bulunduğu tesbit edilmiş, buna mukabil on bin metreye varıldığı zaman bu rüzgârdan eser kalmadığı ve buz tutma hâdisesinin hafiflediği görülmüştür.

Stratosfer uçuşlarında en fazla nazarı celbeden cihet, tayyarenin arkasında beyaz bir serit halinde bir bulut hasil olmasıdır.

Bunun tayyare motörünün hareketinden husule gelen su buharının tekâsüfünden husule geldiği tahmin edilmektedir.

Her tarafı muhkem surette kapalı kamaraları bulunan tayyarelerle Stratosfer tabakalarında saatte 800 - 900 kilometre sür'atin temin edileceği zaman çok uzak değildir. Bu suretle Okyanuslar, Stratosferde seyahat eden tayyareler tarafından kolayca anlaşılabilir. Bu uçuşlar yolcular ve mürettebat

RADYOLİN

ile sabah, öğle ve akşam

Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dışerinizi fırçalayınız

İstanbul Levazım Âmirliğinden verilen harici askeri kıtaatı ilânları

300 adet mahrutî gadır pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin bedeli 25,500 lira kati teminatı 3825 liradır. İhalesi 28-11-940 perşembe günü saat 11 de Ankara'da M.M.V. Hava satınalma komisyonunda yapılacaktır. Evsaf ve şartnamesi 27,5 kuruşa komisyonundan alınır. Taliplerin belli vakitte komisyonuna gelmeleri. (1500) (11015)

Yüzler tondan aşağı olmamak üzere ayrı ayrı 4000 ton arpa pazarlıkla satın alınacaktır. Evsaf ve şartnamesi komisyonunda görülür. Arpa'lar Konya, Akşehir ve bu aradaki istasyonlarda çuvalsız vagon teslimi suretile alınacaktır. İhalesi 23-11-940 günü saat 9,30 da Konyada Lv. Âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin belli vakitte komisyonuna gelmeleri. (1498) (11013)

Aşağıda yazılı mevaddın kapalı zarfla eksiltmeleri 28-11-940 perşembe günü hizalarında yazılı saatlerde Kırklareli Kavaklıköyde askeri satınalma komisyonunda yapılacaktır. Şartnameleri komisyonunda görülür. İsteklilerin kanuni vesikalarla teklif mektuplarını ihale saatlerinden bir saat evvel komisyonuna vermeleri. (1440) (10734)

Cinsi	Miktarı	Tutarı	Teminatı	İhale
	ton	lira	lira	saati
Yulaf	300	27.000	2025	10
Arpa	300	26.100	1957.50	14
Kuru ot	300	20.250	1518.75	16

Aşağıda yazılı mevaddın kapalı zarfla eksiltmeleri 22-11-940 cuma günü hizalarında yazılı saatlerde Manisada askeri satınalma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin ihale saatinden bir saat evvel kanuni vesikalarla teklif mektuplarını komisyonuna vermeleri. (1380) (10431)

Cinsi	Miktarı	Tutarı	Teminatı	İhale
	kilo	lira	lira	saati
Mercime	120.000	21.000	1575	15
Odun	342.000	34.446	3258	10

Aşağıda miktarı yazılı sadeyağlar kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhaleleri hizalarında yazılı gün ve saatlerde Konya Lv. Âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin kanuni vesikalarla teklif mektuplarını ihale saatlerinden bir saat evvel komisyonuna vermeleri.

Miktarı	Tutarı	Teminatı	İhale gün ve saati
kilo	lira	lira	
10.000	6.357	1533.47	8/11/940 11
10.000	6.357	533.47	27/11/940 11

(1434) (10681)

Yapılacak yolların 26-11-940 salı günü saat 15 te Balıkesir askeri satınalma komisyonunda pazarlıkla ihalesi yapılacaktır. Keşif bedeli 22,307 lira 40 kuruştur. Muvakkat teminatı 1674 liradır. Keşif plan ve fennî şartlarını görmek isteyenlerin hergün ve ihaleye iştirak edeceklerin muayyen gün ve saatte komisyonuna müracaatları. (1482) (10946)

50 ton pirinç pazarlıkla satın alınacaktır. İhalesi 22-11-940 cuma günü saat 16 da Çorluda askeri satınalma komisyonunda yapılacaktır. Nümunesi komisyonunda görülür. İsteklilerin kanuni vesak ve teminatlarla belli vakitte komisyonuna gelmeleri. (1442) (10736)

50 ton kuru fasulye pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlık 22-11-940 cuma günü saat 14,30 dadır. İlk teminat 1050 liradır. Nümunesi komisyonunda görülebilir. Taliplerin kanuni vesak ve teminatlarla belli günde Çorlu Askeri satınalma komisyonuna müracaatları. (1446) (10740)

Hepsine tahmin edilen fiyatı 180.000 lira olan 2400 ton buğday pazarlıkla satın alınacaktır. İhalesi 25/11/940 pazartesi günü saat 11 de Ankara'da Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Kat'i teminatı 20.460 liradır. Şartnamesi 10 liraya komisyonundan alınır. Taliplerin belli vakitte komisyonuna gelmeleri. (1418 - 10574)

Litograf ustası alınacaktır.

1 — Harp okulu matbaasında münhal bulunan litograf ustalıgına istekli bulunanların 20-11-940 dan itibaren 15 gün içinde okul komutanlığına hitaben istida ile müracaata bulunmaları.

2 — İstekliler arasında yapılacak imtihanında kazananın 75 lira ücret ve rücektir.

3 — İsteklilerin askerliğini bitirmiş ve ilk tahsilini yapmış olmaları şarttır. (1502) (11017)

İçin hiç bir tehlike arz etmiyecek çünkü bu mntakalarda ne fırtına ve ne de hava muhalefeti karşılıklıyacaktır. Fazla yükseklik dolayısıyla da, topoğrafik sebeplere istinat eden kamaların önüne geçilmiş olacaktır.

Askeri tayyarecilik Stratosferde en büyük mütefikini bulmuş olacaktır. Esasen tayyareler, tayyare dafî bataryalarının tesir sahasının çok üstünden uçacakları için daha kolay hareket edebileceklerdir.

Gelecek yazımız: "Ateş yağmuru, Hava bombardımanları..."

RADYO

20-11.940 21.11.940

8.03 Hafif prog.	8.03 Hafif prog.
9.00 Ev kadını	9.00 Ev kadını
12.33 Yeni türk.	12.33 Türkçe sar.
14.00 Salon orkestr.	13.05 Muht. Tür.
18.03 Konçerto	14.00 Karışık pro.
18.30 Konuşma	18.03 Caz Orkes.
18.45 Çocuk saati	18.40 İncesaz
19.15 Çocuk müz.	19.15 Çigan hava.
19.45 Fasil heyeti	19.45 Fasil Heye.
20.45 Küme sazi	20.45 Potpuriler
21.10 Konuşma	21.00 Dinleyici is.
21.25 Karışık prog.	21.30 Konuşma
21.45 R. C. bando.	21.45 Radyo Ork.
22.45 Cazband.	22.45 Dans müziği

İstanbul Belediyesi İlanları

Yıllık İlk tem.
kirası, 1 senelik
18,00 1,35 Kapalıçarşıda Divrik sokagında 21 numaralı dükkan
(1-3 sene müddetle)
500,00 37,50 Büyükdere'de plyasa caddesindeki beyazpark namile marul gazino ve deniz banyo yeri (1 sene müddetle)
Yıllık kira bedeli muhammenleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı gayrimenkuller hizalarında gösterilen müddetler için kiraya verilmek üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuştur. Şartnameleri zabıt ve muamele müddetleri kalemünde görülecektir. İhale 2-12-940 pazartesi günü saat 14 te daimi encümeninde yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya makbuzatla ihale günü muayyen saatte daimi encümeninde bulunmaları. (10898)

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden

Yeşilköy telsiz istasyonu binasında yapılacak fosseptik tesisat ve bina dek açma işi açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 27/11/940 çarşamba saat 16 da B. Postahane binası karşısında Valde Hanı ikinci katta idaremiz umumî depo muhasipliği odasında yapılacak.

Keşif bedeli 1525 lira 43 kuruş, muvakkat teminat 115 liradır.

Taliplerin olbaptaki keşif ve şartnamesini görmek ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde Büyük Postahane'de bulunan katta mezkûr müdürlük idari kalem levazım kısmına, eksiltme gün ve saatinde de en az bir taahhütte 1000 liralık bu işe benzer iş yaptığını idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul vilayetine müracaatla eksiltme tarihinden 8 gün evvel almış ehliyet ve 940 yılma ait ticaret odası vesikası ve teminat makbuzıyla birlikte komisyonuna müracaatları. (10557)

1941 KÜÇÜK TASARRUF HESAPLARI İKRAMİYE PLANI

Adet	Liralık	Lira
1	2000	= 2000.—
3	1000	= 3000.—
2	750	= 1500.—
4	500	= 2000.—
8	250	= 2000.—
35	100	= 3500.—
80	50	= 4000.—
300	20	= 6000.—

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda taliinizi de denemiş olursunuz.

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 Ekim
Kumbaralı ve kumbarasız hesaplarında en az elli lirası bulunmaları kura'ya dahil edilirler.

BORSA

19 EKİNCİTESİRİN — 1940

kapandı

1 Sterlin	5.24
100 Dolar	132.20
100 Fr.	—
100 Liret	—
100 İsviçre Fr.	30.7540
100 Florin	—
100 Rayışmark	—
100 Belja	—
100 Drahmi	0.9975
110 Leva	1.6225
100 Çek kronu	—
100 Peçeta	13.90
100 Zloti	—
100 Pengö	26.5325
100 Ley	0.625
100 Dinar	3.175
100 Yen	31.1375
100 İsveç kronu	31.005
100 Ruble	—

Yokur Hekimi
Ahmet Akkoyunlu
Taksim, Taltimhane Paşası Sokak No: 2
Pazarlar maada hergün saat 10
tan sonra telefon 4012

Göz Hekimi
Dr. Murat R. Aydın
Beyoğlu Parmakkapı İmam
sokak No: 2. Tel: 41533
Muayene ve her türlü göz
ameliyatı fikara için hazır
Esham ve Tahvilat
Ergani
Sivas - Erzurum 5

FOSFARSOL

KAN, KUVVET İSTİHA şurubu

FOSFARSOL Kanın en hayati kısmı olan kırmızı yuvarla cıkları tazeliyerek çoğaltır. Tati istah temin eder. Vücade devamlı gençlik, dinçlik verir. Sinirleri canlandırarak acahi buhranları, uykusuzluğu, Muannid inkr azlarda, barsak tembelliğinde, Tifo, Grip, Zatürrieye, Sıtma nekahatlerine, Bel gevşekliği ve ademi iktidarda ve ila almakta sayıları hayret faidele temin eder. FOSFARSOL'un diğer bütün kuvvet şurublarından üstünlüğü DEVAMLİ BİR SUPETTE KAN, KUVVET İSTİHA TEMİN ETMESİ ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir. Şihhat Vekâletinin resmi müasadesini halzidir. Her eczanede bulunur.